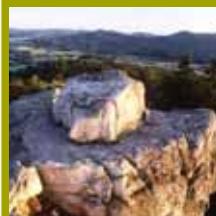
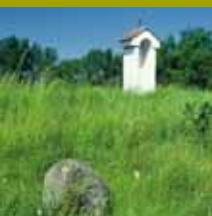

Vysocina

kouzlo přírody

Kraj Vysočina

K pce ak pečky zahalené d zelených větví str mů, půvabněr zkvetlé l uky, hladiny rybníků leskn ucí se vp dvečerním slunci, bublající p tůčky a řeky v úd lích, dramatické skalní útvary, věk vitá str m řadí jak milníky dávných cest. Uklidňující krajina, pr měnlivá v rytmu r čních bd bí. Ok uzlující v létě, pr zářená teplými paprsky slunce a m del vána všemi m žnými dstíny zeleně. Tajemná v zimě, kdy sněh vé vánice d káží zakrýt všechn k lem jiskřivě bělavými závějemi sněhu. T je Vys čina. Nechte se inspir vat její drsn u, ale zár veň něžn u krás u. P znejte, jaké přír dní skv sty skrývá...

Obsah

CHKO Žďárské vrchy	4 - 6	Přírodní parky	17 - 19
CHKO Železné hory	7 - 8	Stanice ochrany fauny Pavlov	20
Národní přírodní rezervace	9	Centrum ekologické výchovy Chaloupky	21
Národní přírodní památky	10	Další naučné stezky	22 - 23
Přírodní rezervace	11 - 14	Rozhledny	24 - 25
Přírodní památky	15 - 16	Mapa	27

Naučná stezka Dářko

Naučná trasa s patnácti informačními zastávkami v délce 12 km prchá v lesními úseky k lemu rybníka Velké Dářko. Je určena především turistům a není vhodná pro cyklisty. Na trase stezky je užití různých lávky a hat v přechodech, přestupům a můstky některé úseky při vyšších hladinách vody zamčené. Nejvýše dnějšími nástupními místy jsou Skrdlín, vše Karl v nebo Radostín. Nejlepší je začít u bocího Karl v, kde stezka začíná bránou u bývalé jeleního hrádku.

1. Rybník Velké Dářko – největší rybník Českého ruského vrchu – viny, založený na řece Sázavě v roce 1480, byl veden chovem ryb využíván zejména k dálkovým výpravám železářským hamrům a hutím v nedalekém Příčicích. Dnes slouží jako významná zásobárna vody.

2. Ptačstvo rybníka a okolních lesů – v dnešním období je významnou rák siřinou, která je hnízděním různých druhů ptactva. Z mnoha litorálních ptačích druhů se vyskytuje například kachna divoká, třpytka, různé druhy kachní, vodního ptactva a další. V oblasti Žďárských vrchů roste například čepák objímavý, ptačinec dlouholistý, mléčivec alpský, suchopýrek alpský, masožravá rosnatka okrouhlolistá a různé druhy prstnatců, hořeček nebo ostřice. Z chráněných druhů živočichů se v oblasti vyskytuje myš skvrnitý, čap černý, datel černý, sýk rousný, kulišek nejmenší, krkavec velký, rejsek horský, hraboš mořský a řada dalších. Jedním z původních druhů živočichů Žďárských vrchů je jelen evropský, ojediněle se sem zatoulal rys ostrovní.

Správa CHKO Žďárské vrchy
Brněnská 39, 591 01 Žďár nad Sázavou
tel.: 566 653 111, e-mail: zdarvrch@schkocr.cz
www.zdarskevrchy.cz

Žďárské vrchy lze bez nadsádky označit za nejrozmanitější část Českomoravské vrchoviny se spoustou turisticky zajímavých míst a řadou kulturních památek. V krajině se střídají louky, pastviny, pole, lesy a rybníky, je protkána nepravidelnou sítí mezi, úvozových cest, lesíků či skupin stromů. Žďárské vrchy jsou pramenem oblastí několika řek jako je Sázava, Svratka, Chrudimka, Doubrava a Oslava, charakter krajiny doplňují mnohé rybníky, z nichž většina byla založena již ve středověku. Téměř polovina území pokrývá hluboké lesy, převážně smrkové, pouze místa se zachovaly porosty jedlobučin, z nichž nejznámější je národní přírodní rezervace Žáková hora.

Typickým krajinným prvkem hřebenů Žďárských vrchů jsou skalní rulové útvary vzniklé zvětráváním. Ty jsou i součástí balvanitými sutěmi chráněny jako přírodní památky. Chráněná krajinná oblast Žďárské vrchy se rozkládá na ploše 709 km². V oblasti je vyhlášeno 49 maloplošných zvláště chráněných území: 4 národní přírodní rezervace, 9 přírodních rezervací, 36 přírodních památek a 37 památných stromů.

Zvláště cennými, člověkem málo dotčenými místy, jsou rozsáhlá rašelinisté a vlhká rašelinová louky, kde se vyskytuje řada chráněných a ohrožených druhů rostlin. Rašelinisté vznikala v době poledové ukládání odumřelých rostlin, dnes dosahuje mocnosti místy až 8,6 m.

V oblasti Žďárských vrchů roste například čepák objímavý, ptačinec dlouholistý, mléčivec alpský, suchopýrek alpský, masožravá rosnatka okrouhlolistá a různé druhy prstnatců, hořeček nebo ostřice. Z chráněných druhů živočichů se v oblasti vyskytuje myš skvrnitý, čap černý, datel černý, sýk rousný, kulišek nejmenší, krkavec velký, rejsek horský, hraboš mořský a řada dalších. Jedním z původních druhů živočichů Žďárských vrchů je jelen evropský, ojediněle se sem zatoulal rys ostrovní.

Krásné území Žďárských vrchů lze poznat prostřednictvím čtyř naučných stezek.

Národní přírodní rezervace v CHKO Žďárské vrchy

Národní přírodní rezervace Dářko

Dářko

Na území této 65 hektarů nedaleko obce Radostín se rozkládá nejrozsáhlejší rašelinisté Českomoravské vrchoviny. Z pokryvu rašeliníků a mechů vystupují blíže trsy suchopýru pochvatého. V podrostu se hojně objevují keříkův borůvky černé, brusinky obecné, vlochyně a klikvy bahenní nebo vřesu obecného. Své místo zde má také vzácná masožravá rostlinka rosnatka okrouhlolistá, zábělník bahenní nebo vrba rozmarýnolistá. Na rašelinistě je významný výskyt řady bezobratlých, z nichž jmenujeme alespoň nekonečné množství motýlích druhů. Dnešní území rezervace bylo kolem roku 1480 ovlivněno založením rybníka Velké Dářko. Oblast je okrajově zpřístupněna naučnou stezkou ochrany přírody Dářko.

Ransko

Rozsáhlý lesní komplex Ranského masivu (695 ha) se nachází asi kilometr od Žďáru nad Doubravou. Ranský Babylon – to jsou obnažené segmenty skal, na kterých se často dodnes udržely zbytky hadcových borů a na Ranskou endemického chrastavce hadcového. Typickou dřevinou je buk, jedle, na podmáčeném půdě roste převážně smrk, na zamokřených místech jsou výjimečně zachovány porosty olše lepkavé a jasanu ztepilého. Na jaře tu výkvétají mnohahektarové koberce bleudice jarní, dále tu roste řeřišnice trojlalistá, ilie zlatohlávek, lycovec jedovatý, čarobník alpský, růže převážně nebo česnek medvědí. Vlhčí místa jsou biotopem čolka horského, skokana hnědého, ropuchy obecné a rosnatky zelené. Často lze zahlédnout ještěrku živorodou nebo slepýše křehkého. Hnědá zde ještěrka lesní, sýk rousný, sluka lesní, datel černý, ořešník kropenatý, krkavec velký, občas také čap černý. Černobýl kožíšek patří lasici hranostaj a objevit se tu dají i inuří jezovce lesního.

Radostínské rašeliniště

Na plochém rozvodí s rozvětveným vodotokem Sázavy a Doubravy asi kilometr od obce Radostín vzniklo rašeliniště s výměrou cca 35 hektarů s hloubkou rašelinových vrstev až 3,26 m. Území je součástí druhého největšího rašelinového ložiska „Březina“, s odhadovanou kubaturou přes 2 mil. m³ rašeliny na ploše 107 hektarů. Až do I. světové války se zde těžila rašelina tzv. borkováním, dnes je rašeliniště významným objektem vědeckého výzkumu.

Radostínské rašeliniště

Na hlubokých rašelinách roste převážně borovice lesní a její kříženci s borovicí blatkou, smrk ztepilý a bříza pýřitá. V podrostu se mezi vřesem obecným a keříčky borůvky černé a brusinky obecné bělaví trsy suchopýru pochvatného. Načervenalé koberce rosnatky okrouhlolisté jsou doplněny například kyhankou sivolistou nebo zábělníkem bahenním.

Byla zde zjištěna přes 350 druhů motýlů, např. modrásek stříbroskvrnný nebo okáč stříbroskvrnný. Nachází se zde vzácná píďalka prameniště. Jen na čtyřech místech Moravy je potvrzen výskyt vážky čárkovánky. Radostínské rašeliniště je jedním z nich. Hojně jsou obojživelníci, zejména ropucha obecná, běžnými druhy plazů jsou ještěrka živorodá a slepýš krehký. Hnízdí zde mj. datel černý, puštík obecný, bekasina otavní, bramborníček hnědý, pěvuška modrá a fuňák obecný.

Vraní oko čtyřlisté

Žákova hora

Výjimečně zachovalý komplex pralesovitého lesa vyšších poloh Žďárských vrchů je biotopem řady organismů, které již z okolí vymizely. Nachází se asi půl druhého kilometru od obce Cikháj na rozloze přes 38 hektarů. Bukové lesy jsou promichány s javory klenem a mléčem, smrkem ztepilým, ojediněle zde roste olše lepkavá, jilm horský, jasan ztepilý a jeřáb ptačí. Četně jsou v území rozšířeny lišejníky a mechoporosty.

Zjara se v podrostu rozkládají koberce bylin, z nichž jmenujeme alespoň svízel vonný, dymnívku dutou a jedovaté vraní oko čtyřlisté. Ve vyšších polohách se vyskytuje ptačinec dluholistý, ve vlhčích částech kromě kapradin například čarobník alpský nebo rozrazil horský. V pralesovitéch jedlobukových lesech žije několik druhů mravenců, střevilků a řady dalších bezobratlých. Území obývají čolek horský, ropucha obecná, skokan hnědý nebo ještěrka živorodá, dále hraboš mokradní, netopýr stromový aj. Les je také domovem jelení zvěře.

Do takřka nedotčeného odlehleho pralesního hvozdu zasáhla v minulosti těžba dřeva k výrobě dřevěného uhlí pro potřeby okolních sklářských hutí. Po nich však docházelo bez zásahu člověka opět k přirozené obnově lesa. Na vrcholu Žákovy hory byl v roce 1946 zřízen jeden z bodů základní trigonometrické sítě ČR.

Pro návštěvníky zde byla vybudována naučná stezka ochrany přírody Žákova hora - Tisůvka (popis naleznete na str. 22-23)

Přírodní rezervace v CHKO Žďárské vrchy

Branty (3,2 ha) - nedaleko obce Malá Losenice se na okraji lesa rozkládají na prameništích zrašelinělé louky, na okrajích olemované převážně smrkem a olší lepkavou. Bohatě se zde vyskytují chráněné a ohrožené druhy rostlin a živočichů.

Čtyři Palice (37 ha) - skalní útvar se nachází asi jeden kilometr nad obcí Milovy. Čtvrtohorním zvětráváním byly vypreparovány tři mohutné skalní bloky - Čtyřpaličatá skála, Děvín a Tvrz - na něž navazuje nižší hřeben Opomenutá. Čtyřpaličatá skála dosahuje délky 50 m, výšky stěny až 33 m a podle puklin jsou na jejím vrcholu zformovány čtyři výrazné bloky - lidově nazývané „palice“. Na temeni stěn jsou vytvořeny tzv. skalní mísy. Na Čtyřpaličaté skále a na západní stěně Tvrze je povolena horolezecká činnost.

Olšina u Skleného (6 ha) - olšina s přilehlou loukou se rozkládá necelý kilometr od obce Sklené. V pramenné oblasti Sklenenského potoka se zachoval ojedinělý soubor smrkových olšin a rašelinových luk s bohatým výskytem chráněných a ohrožených druhů.

Čtyři Palice

8. Zemědělské hospodářství
- drsné klima a nepříznivé půdní p měry um žn valy p staletí jen skr mn u bživu.

9. Obec Radostín - d svého zařízení například mu 13. a 14. st. leží bylo bec ryze zemědělská. Ve staré zástavbě návesní typu je zachována řada chalup s prvky h rácké lid vé architektury.

10. Geologická stavba území
- 30 - 70 m m crné sedimenty vápnitých pískovců a slín včetně sníženiny, převrstvené kvartérními písčitými a jíly vytvořenými p kryvy, na nichž se v d během ledového období ukládaly organické materiály vytvářející rašeliny.

11. Národní přírodní rezervace Dářko - mn živí rašeliny se drahou se na 6,206 mil. m³ a h ubka rašelinových vrstev až na 8,6 m.

12. Lesní hospodářství - h jen se vyskytují b rvice blátka zde rste na jediném místě Českého ravného vrchu viny.

13. Kličková oblast zvěře
„Padtiny“ - k pěti jeleni zvěři zde byla v roce 1958 zřízena chovatelská jelení stanice České vrchoviny.

14. Chráněná krajinná oblast Žďárské vrchy - p sláním blázkou CHKO Žďárské vrchy je zachováno hranické významné kultury krajiny s typickými krajinnými prvky a významným zastoupením přírodních ekosystémů.

15. Rekreace na Dářku - M ře Vysokým, jak bývá Velké Dářko nazýván, p. skytuje díky své poloze ve zdravém lesnatém prostředí kvalitní p. dminky k letní rekreaci a v dnech sp. ritum.

Naučná stezka Babín

Okrúžní naučná stezka Babín, vedúcí po břehu Matějovského rybníka, je dlouhá 5,5 km. Na trase je umístěno deset zastávek s panely a vysvětlujícími texty zaměřenými na život v přírodních ekosystémech. Stezka se uzavírá u Babinského rybníka, který je malým tanickem u zahrádky, v něž se nachází veškeré typické prvky ždářské flóry.

1. Území, kde v letech 1958 až 1970 probíhala těžba rašeliny – po dvou dnem původu dnech rašelinisté zde dali smržit, kdy změnily stínstva v živosti, původu rašelinné druhy vystřídaly sitiny. Své „hrady“ si zde staví indraťovci.

2. Zátoka rybníka – zátoka je příkladem „ekologického“ styku mezi dvěma biotopy. V tomto případě mezi břehem suchzemským a vodním. Tuto krajinnou vlnu využívají hlavně ptáky, kteří hledají v lavičkách a na terasách.

3. Vodní hladina – citáme se na půdě v rámci ptactva. Panely nás seznámají s chováním v dnech ptáků, s rozdíly v počtu páření nebo ve vzlétání z hladiny.

4. Louka – les – zastávka upomínáce zrašelinění údolí s mechy, střícemi a sitinami s vyskytem hmyzu žravců, jsou významné jak v přírodě, tak v kultuře.

5. Pobřežní dřeviny – jediným patrem lesa je výbava různými druhy ptáků. Jiné druhy žijí v pásmu mechu, větviček a býlin, jiné druhy uvidíme v patře keřů větví nebo stromů větví.

6. Rákosiny – po strážce světla v krajích částech rybníků „filtr“ zachycují splachy živin z krajiny hraných zemědělských plánů.

7. Malý rybníček – grafika informačního panelu nás seznámuje s ekosystémem rybníka.

8. Hráz rybníka – na Matějovském rybníce byl vybudován jedenáct umělých strávků pro zlepšení hnízdění v nich ptáků (kulík říční, kokoška, kokoška).

9. Les – seznáme se s činností dřevařů v lese! Datel výdoba vlastnosti nejen pro své hnízdy, ale například i pro hnízdění hub a upřímnáho nebo puštka becmého.

10. Rašelina – po hrázi Babinského rybníka se nachází živá rašelinisté. Na kobercích rašeliniku se vyskytuje masožravý stín – rana snata král uhlíková. Zastávka nám přiblíží zdejšími typy rašelinistů – slatinisté, vrchovištěm a přechodem výškou rašelinistů.

Malinská skála

Řeka Svatka

Pod Kamenným vrchem (9,4 ha) – komplex vlhkých prameništních a rašelinných luk, navazujících na mokřady a rákosiny nad rybníkem, se rozkládá nedaleko Polničky. Okraje lesa zdobí smrk, břehy vodních toků olše lepkavá a louky bříza pýřitá, vrba ušatá a krušina olšová. Na loukách hnízdí typické druhy ptactva Ždářských vrchů, například linduška luční, bramborňáček hnědý nebo cvrčilka říční.

Ranská jezírka (27 ha) – soustava romantických lesních jezírek leží nedaleko obcí Havlíčkova Borová a Staré Ransko. Lokalita vznikla důsledkem těžby železné rudy od 14. století, kdy zde po opuštění dolů vznikly haldy a prohlubně byly zaplaveny vodou. Lesní porosty jsou převážně smrkové, na okrajích jezírek roste mimo jiné i alpinský nebo leknín bělostný, v okolí jezírka se často mohou objevit ještěrky živorodé.

Řeka (16 ha) – rozsáhlé slatinné louky a ostřicové mokřady nad rybníkem Řeka pod obcí Hluboká. Rybník Řeka je lemován porosty vysokých ostřic, na území žijí četné druhy obojživelníků a plazů.

Štíří důl (19 ha) – v opukách zaříznuté lesní údolíčko Štířího potoka mezi Malým Dářkem, rybníkem Řekou a údolní nivou Doubravy nedaleko Vojnova Městce je lemováno lesem a loukami, na kterých se vyskytují chráněné a ohrožené druhy rostlin a živočichů. Je to zejména hořeček mnohotvárný český a mlok skvrnitý. Převážně smrkové lesy doplňují modřiny a jedle, hojně se vyskytují listnaté jeřáby. Na potoce byly zřízeny stupně a tůnky potřebné pro vývoj mladých larev.

Další přírodní rezervace v CHKO Ždářské vrchy: Damašek, Volákův kopec.

Skokan zelený

Doporučený pěší výlet:
Za nejkrásnějšími skálami Ždářských vrchů
Celková délka 19 km > střední náročnost > Milovský rybník > zelená značka > Dráteničky > rozcestí Dráteničky > červená značka > skála Dráteničky > zpět Dráteničky > červená > Malinská skála > hřeben kolem Lísovské skály > Devět skal > žlutá > Devět skal - vyhlídka po skále po zelené > zpět od Devět skal - vyhlídka > modrá kolem Bílé skály > Křížánky > modrá > vyhlídka Čtyři palice > zpět po modré i zelené značce stejnou cestou > Plášťové rozcestí > zelená zpět k Milovskému rybníku
www.mavlast.cz/vysocina.htm

Správa CHKO Železné hory
Náměstí 317, 538 25 Nasavrky
tel.: 469 677 420, e-mail: zelhory@schkocr.cz
<http://zelhory.schkocr.cz>

Železné hory se rozkládají na ploše přes 600 km². V centrální části masivu byla v roce 1991 vyhlášena stejnojmenná chráněná krajinná oblast s cílem nejen chránit současnou krajinnu, ale i postupně obnovit zaniklé krajinné hodnoty. Chráněná krajinná oblast Železné hory se rozkládá na ploše 284 km². Nejvyššími vrcholy jsou Vestec (668 m) a Spálava (663 m).

V oblasti se nachází 23 maloplošných zvláště chráněných území, 1 národní přírodní rezervace – Lichnice – Kaňkovy hory, 12 přírodních rezervací, 11 přírodních památek a asi 20 památných stromů.

Nápadným útvarem území je zlomový hřeben s četnými vrcholy a roklemi táhnoucí se od Žďorce nad Doubravou do Podhořan. Největšími a nejkrásnějšími roklemi jsou Lovětínská a Hedvíkovská. Na severní straně je nápadný kopec Bučina, u Slatiňan pak vybíhá kopec Hůra. Mezi úbočími se vine stružka řeky Chrudimky, která u Nasavrk vytvořila hluboké skalnaté údolí. Jižní část CHKO patří sníženině Dlouhá mez. Mezi Blíkem a Chotěboří se rozkládá skalnaté údolí řeky Doubravy. V oblasti se vyskytuje více než 1200 druhů rostlin, k ohroženým patří například mečík střachovitý nebo vrba borůvkovitá. Živočichové CHKO jsou typickými představiteli středoevropských smíšených lesů

a háju. Měkkýšů zde nalezneme přes 75 druhů, nejsledovanější skupinou živočichů jsou obratlovci, za poslední roky byl v území potvrzen výskyt 283 druhů.

Území je bohaté i svou historií. Nalezneme zde valy keltského oppida, zříceniny středověkých hradů a strážních hrádků, ale také zachovalou sídelní strukturu s prvkami venkovské architektury. Oblast Železných hor protínají čtyři naučné stezky.

Řeka Doubrava

Přírodní rezervace v CHKO Železné hory

Mokřadlo (13 ha) - rozsáhlé mokřady se nacházejí v nivě Cerhovky blízko Štěpánova. Území zaujmá z části vodní hladina, zbytek tvoří porosty vysokých ostřic, rákosiny a houšti olší. Vzácné a ohrožené druhy rostlin a živočichů zastupují typické druhy mokřadů a vodních ploch jako např. užovka obojková, ještěrka živorodá, z ptáků čírka obecná, chřástal vodní, dravý moták pochop, modrá pírka patří ledhačku liličnímu, červená zase hýlu rudému nebo moudlivláčkovi lužnímu.

Údolí Doubravy (92 ha) - přírodní rezervace na řece Doubravě tvoří zaříznuté kaňonovité údolí se skalními věžemi, obřími hrnci, vodopády a kamenným mořem. Kromě romantické podiváně je toto místo i bohatým nalezištěm chráněných rostlin a živočichů. V rezervaci žije více než osmdesát druhů obratlovků a objeveno zde bylo přes tři sta druhů rostlin. Bylinky jsou zastoupeny jak jarními druhy, tak druhů letních lesů i skalních výchozů. Živočichové patří k typickým lesním druhům nebo druhům kamenitého toku řeky. O zdejších zajímavostech je možné se informovat na tabulích na značené naučné stezce „Údolí Doubravy“.

Naučná stezka Údolím Doubravy

Naučná stezka je určena přesně zájemcům ge mří gické jevy, r střinstv a živ císsstv . Zdejší dramatické skalní útvary jsou u libbenym cílem h lezců a dravá říčka zajatá v úzkém k rytu vytváří nezap minuteln u p divan. Délka středně nár čné trasy, která vede mantickými misty i nalezští chráněných r střin a živ cíchů, je 4,5 km a má jedenáct zastavení. Začíná u H mnih mlýna u Ch těb re a k ně v bci Blík. Trasa ved u s uběžně s červen u turistick u tras u je značena panely s vysvětlujícími texty.

1. **Voda a její význam v krajině** - p dv dříhadin užíje pstruh becny, hr uzeck becny a mienna mram r vaná, p dél t ku nachází p travu nápadně žlutě zbarvené k nipas h rský, mezi známé bratí vce patří rak říční. P d místem, kde st jíme, je starý mlýnský náh n, který přiváděl v du k H mnim mlýnu, dnes zás buje turbiny malé v dne elektráry.

2. **Ostrov** - v d bě jarin tání a p silných deštích přináší raka velké mn žství materiálu z výše p l žených míst. P stupným usaz váním z něj v úd lni nivě vznikají náplavy a str vy.

3. **Kamenný potok** - jeden z lev stranných přít kú D ubravy. Kr mě p švatek a jepic tu uvidíme na kamenech přichycená živá dřívka". Ve skutečn stijs u t larvy chr stík se svými typickými schránkami.

4. **Lesní společenstva** - řeka zde mění prudce svůj smér, c s uvisí s ge l gickým výv jem území. Smrk v lesy js u vystřídány jedl vým bučinami u kamenných m ří, na svazích r st u buk v lesy s jav rem klenem a líp u mal list u.

5. **Údolní niva** - nivní náplavy vznikly v místech, kde d chází ke zp malení t ku usazením splavenin mělkých h mn s dalším materiélem.

6. **Kamenné moře** - jsme v nejkrásnějších místech úd l řeky D ubravy. Ve svazích nad řek u vznikla mraz vým zvětrávání a svah vým p sunem kamenná m ře. Balvany se d staly až d řeky, kde d chází k jejich bruš vání a p stupnemu p s uváni p směru t ku. Zde lze p psat další zajímav st chladn milné druhy sestupují důsledkem nižších tepl t a větší vlhk sti d nižší nadm řské výšky a druhý tepl milné se

udržují na nejvyšších místech těch „inverzních“ úd. li.

7. **Certův stolek** – skalní věž p. d jejímž vrchlem se nalézá nevelká puklinová jeskyně. Vlevo přímo nad vodou se zdívá vlnká skála stěna s růstoucími lišejníky. Na buky zalednávaly datel černý, v dutinách hnízdí puštík becny, v údolí zase krkavec velký.

8. **Sokolohrad** – v minulosti byl p. vrch území překryt křídly výměny sedimenty, v nichž řeka lehce hlbila svůj tok, u Bílku ale narazila na tvrdé ruly. Nemohl již uhnout ze svého směru a proto ho utkal do řeky v tvrdých krystalických břidlicích. Po stupni času zůstal s úteským výškovým profilom. Žlutá barva na stěnách je po vlnkách lišejníku.

9. **Koryto** – v této části má řeka největší spád. Na úseku 1340 metrů překonává výšku výšky zdejších 55 metrů, protože je u zde četné pereje a vodopády. Velký vodopád zakončuje i přírodně nejužší tok Koryta. „Na pravém břehu je útvar zvaný „Obří hneček“, vznikl po stupňovém vymíláním vody a výšivým po hybernaci muků hřebenů. Jeho průměr je 120 cm a délka 105 cm.“

10. **Mikšova jáma** – ke zdejšímu tajuplnému údolí se váže řada pověstí. Především Svatý kříž hradu připomíná bývalý strážní hrádek při Liběcké kopecké stezce. Mikš va jáma upomíná na místo, kde se ztratil ulovený klíč k lapezivému pánu ze Svatého kříže. Čertovství lek varuje před upřední střílením laciného břehu. Tento čítý vir při změně varuje před krádeží lásky a milovaného bytosti.

11. **Lom** – v bývalém lomu u Bílku se těžila ruda, která byla používána na stavební účely.

Doporučená pěší trasa:
Údolí Doubravy

Celková délka 15 km > střední až vysoká náročnost > Chotěboř – náměstí > červená značka > kaple sv. Anny > naučná stezka „Údolí Doubravy“ > Hrádek Mlyn > červená > Týřov > Vlčí P. > dřevěný most > Krkanka > Bílek (ŽST) > zelená > P. > Svatý kříž hradu > skalní vyhlídka Svatý kříž hradu > Nad čertem > výškový profil dráhy > Čertovství lek > zpět po místní cestě na zelenou > Kamenný potok > místní dráha > Chotěboř – náměstí.

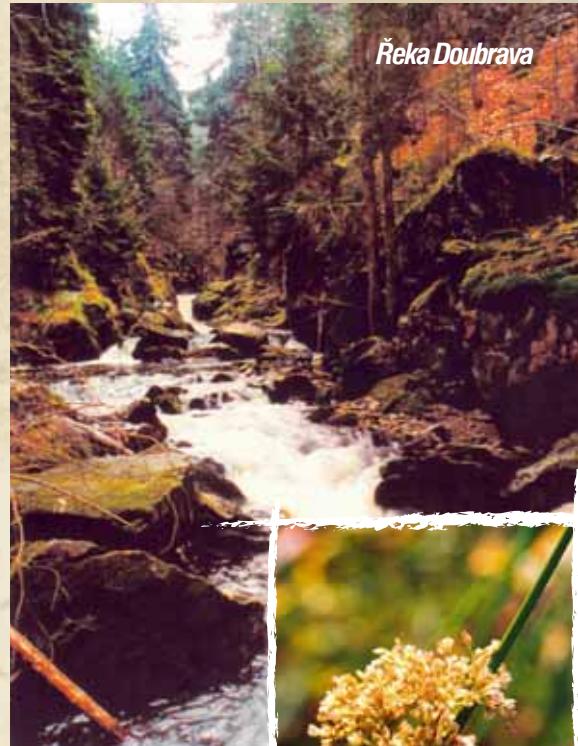
www.mavlast.cz/vysocina.htm

Zlatá louka (1,8 ha) – rezervace tvoří slatinště, vlhké louky a lužní olšiny. Hloubka slatin dosahuje místy přes 2,5 m. Slatiniště je syceno podzemními prameny s minerálně bohatou vodou. Poslední rezervace je ochrana hlubokého rašeliniště s ohroženými druhy rostlin a živočichů, kterými je např. kruštík bahenní, vachta trojlistá nebo rosnatka okrouhlolistá.

Maršálka (8 ha) – rezervace leží v katastrálních územích Barovice a Chloumek. Na dobré záchovalých vlhkých rašelinných loukách se vyskytuje vzácné a zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů, je to například řebříček bertrám nebo škarda čertkusolistá.

Další přírodní rezervace v CHKO Železné hory: Hubský, Krkanka, Oheb, Polom, Strádovka, Strádovské peklo, Vápenice a Zubří

Údolí Doubravy

Velký Špičák

Národní přírodní rezervace Velký Špičák se rozkládá na skalnatém vrcholku, přilehlých úbočích a na hřebeni těhoucím se k Velkému Javovu (679 m) asi tři kilometry od města Třešť, a to na rozloze 46 hektarů. V lesním porostu převažuje buk s jedlou a smrkem, na úbočích javor klen a mléč, jasan ztepilý a jilm horský. Pozoruhodný výšce je i výskyt dubu letního a habru obecného. V bohatém bylinném podrostu roste např. městičnice vtrvalá, česnek medvědí nebo sněženka podsnežník, v kefovém patru vzácný lýkovec jedovatý. Les hostí i vzácné druhy dřevokazných hub. Z ptáků jsou v území zastoupeny hojně druhy hnězdící ve stromových dutinách – holub doupránek, budníček lesní, žluna šedá, dlaň tlustozobý, žluva hajní a další. Byly zde zjištěny také některé vzácnější druhy pavouků. Území je veřejnosti dobře přístupné po značených turistických stezkách.

Mohelenská hadcová step

Národní přírodní rezervace Mohelenská hadcová step na rozloze 57 ha je unikátním územím, jehož význam přesahuje hranice České republiky. Zvláštností území je dána neopakovatelným reliétem terénu a především geologickým podložím, které je tvořeno horninou hadcem nebo serpentinem. Řeka Jihlava vytváří hluboce zaříznutý meandr, lidově nazývaný Čertův ocas, na jehož severní straně jsou skalnaté, výrazně osunuté svahy o výšce až 120 m. Rozhodující vliv na vytváření suchého a teplého klimatu na skalnatých svazích a pro rozvoj suchou a teplomilných rostlin a živočichů má především tmavá barva hadcové horniny, vysoký obsah hořčíku, půrovitost odvádějící od kořenů rostlin vodu, nízké srážky a silný účinek slunečního záření. Průměrná teplota je zde zhruba o 10 °C vyšší než v nedalekém Mohelně.

Zajímavým jevem jsou trpasličí formy rostlin, tzv. nanismy, kdy rostlina dosahuje často jen patnáctinu svého normálního vzrůstu. Mohelenská hadcová step je pro některé z nich nejsevernější lokalitou jejich výskytu v Evropě. Vzácný je výskyt drobné kapradiny podmrkvky jižní, která se na území naší republiky již nikde jinde nevyskytuje. Na Mohelenské hadcové stepi bylo zjištěno 91 druhů mravenců a 285 druhů pavouků, z nichž 72 druhů je v našich zemích jinak neznámých. Na skalních srázech lze spatřit i chráněnou ještěrkou zelenou, vyznačující se nejanom neobvyklou velikostí, ale i jasně modrou barvou spodní části těla. Mohelenskou stepi provází návštěvníky naučná stezka doplněná směrovými značkami a tabulemi s mapou a výkadem.

Zhejral

Národní přírodní rezervace se rozkládá na 27 hektarech. Rybník Zhejral, rašelinisko a rašelinné louky asi kilometr od obce Klatovec tvoří rozsáhlý komplex se vzácnou faunou a flórou. V okolí rybníka převládají porosty závaru vzpřímeného a přesličky říční. Na břehu roste rosnatka okrouholistá a tolje bahenní, nalézáme zde též zimolez černý. Dokonce zde bylo zjištěno na pět set druhů motýlů.

Naučná stezka

Mohelenská hadcová step
Naučná stezka začíná i k něj na parkovišti jih západně dle bce M heln, kde je m žně zak upit si tištěný průvodce. Průvodce na začátku naučné stezky stojí jí myla z dle že železné přírody minající dřívější sídlení. Fakt, že tu lidé žili již d stáří dle kamenné, d kladají nálezy paz urk vých nástr. j. Naučná stezka má dvě varianty, jarní kruh se šesti zastávkami měří 3,3 km a trvá maximálně 2,5 h a podzimní kruh s pěti zastávkami měří 3 km a trvá 2 h dny. Obě trasy jsou středně těžké, neboť na nich dle cházejí ke značenému pfevýšení.

Obecní úřad M heln tel.: 568 642 334, e-mail: bec.m.heln@wrdline.cz www.stezka.cz/l kality/trebic/ns-m-helenska.htm

Doporučený pěší výlet:
Mohelensko a údolí Oslavy
Celková délka 21 km > střední náročnost > žlutá značka z Kramlinu > m dráha > Nad M helenskou stepí > naučná stezka Národní přírodní rezervace Mohelenská step, jarní výhled k výhledu k M helenským mlýnům > p m dráha po levém břehu Jihlavky > Čertova hráz > Nad M helenskou stepí > M heln > silnice č. 392 > Skřipský mlýn > Skřipina > zelená > Vlčí kopeček > Haugwitz v aleji > r zhlédna Babylon > Kramlin
www.mavlast.cz/vysina.htm

Hojkovské rašeliniště

Národní přírodní památku tvoří zbytek rašeliniště a bažinatý lesík nedaleko obce Hojkov, ležící v nadmořské výšce okolo 650 m na rozloze 5 hektarů. Jde o významnou lokalitu zejména ohrožené třtiny nachové. Místa po dřívější těžbě rašeliny s řadou tůník postupně zarůstala dřevinami, vznikl hájek s olší lepkavou, břízou bělokorou a krušinou olšovou. Na nezarostlých plochách je bohatý výskyt rosnatky okrouholisté, v tůníkách hojně roste dáblik bahenní. Pravidelně se tu objevuje čolek horský a na loukách zmije obecná.

Hojkovské rašeliniště

Rosnatka okrouholistá

Jankovský potok

Hlavním důvodem ochrany území, které se rozkládá na 72,5 hektarech v katastru několika obcí (Staré Blíště, Mladé Blíště, Zachotín, Jankov u Pelhřimova), je v regionu ojedinělý výskyt ohrožené perlorodky říční. Většinou zachovalé vlnké a rašelinné louky, které lemují meandrující potok, sou vhodným prostředím pro řadu dalších vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů.

Švařec

Chráněná lokalita vstavačovitých rostlin asi dva kilometry od Stěpánova na katastrálním území obcí Koroužné a Švařec se vyznačuje velmi vysokou druhovou rozmanitostí. Rozkládá se na ploše 8,8 hektarů. Na příkrých jižních svazích s pestrou geologickou skladbou se zachovala mozaika suchomilných travin a bylin podhorských luk a pastvin. Jedná se o jednu ze dvou lokalit ohroženého švihlíku krutiklasu v ČR.

Baba - V bukách (45 ha) - zachovalý přirozený bukojedlový porost na hřbetě kopce Baba u Bohdalova.

Čermákovy louky (6 ha) - vlhké a prameniště louky s olšovým remízem v prameništi mísí se nedaleko obce Sázava.

Dukovanský mlýn (17 ha) - hadcové skalky u obce Dukovany.

Habrová seč (13 ha) - přestárlý smíšený porost buku a habru s rozmanitými druhy bylin.

Havranka (42 ha) - unikátně zachovaný komplex mokřadních a lučních ekosystémů v zemědělské krajině, které je biotopem řady ohrožených druhů živočichů.

Hošťanka (54 ha) - smíšený porost s převahou jedle je nalezištěm bramboříku evropského.

Hrachoviště (8 ha) - dvarybníky s vodními, mokřadními a rašelinnými společenstvy v blízkosti obce Ústrašín.

Chvojnov (11 ha) - na katastrální území Milíčova a Dušejova se mezi pravým břehem Jedisovského potoka a lesem rozkládá zbytek jedné z nejcennějších rašelinistických lokalit Českomoravské vrchoviny - přechodového vchovinného rašelinistě, rašeliných luk a přilehlých mokřadů v údolí. Nejcennější částí území pokrývají ostřice, mechy až rašeliníky. Rákosiny a mokřadní louky hostí celou řadu ptáků, vyskytuje se tu chřástal vodní, strnad rákosní nebo jestřáb lesní.

Jehověc (3 ha) - přírodní rezervace Jehověc byla vyhlášena nedaleko obce Olšany u Staré Říše. Bohatě se zde vyskytuje chráněná bledule jarní, mimo to je významné ale i výskytem obojživelníků. Z významnějších druhů ptáků je možné uvést puštíka obecného a strakapouda velkého.

Kamenná trouba (48 ha) - přírodní rezervace je chráněna z důvodu zachování unikátního mokřadního biotopu v nivě Pstružného potoka a ochrany ohrožených druhů vázaných na toto prostředí.

Kladinský potok (5 ha) - tento meandrující potok je unikátní výskytem perlorodky říční.

Krčil (8 ha) - rybník Krčil a přilehlé rašelinistě kilometr od obce Polesí a necelé čtyři kilometry od Počátek.

Křemešník (37 ha) - v blízkosti obce Sázava se nachází jediná rezervace na Vysočině, která je typicky lesní, nikoliv mokřadní rezervací. Jedná se o zachovalou javorovou jedlobučinu typickou pro Českomoravskou vrchovinu.

Mrhatina

Bledule jarní

Buk lesní

V Mezence

Luh u Telče (13,5 ha) - asi 1,5 km od zámku v Telči nalezneme bývalou panskou bažantnici. Představuje jedinečnou ukázkou lužního lesa ve vyšších a drsnějších polohách a pahorkatinách, který nebývá nikdy zaplavován. Hlavními dřevinami jsou tu dub, lipa, smrk, jasan a habr. Na padlých kmenech byla nalezena vzácná chorobovitá houba pôrnatka klamáň. Doupně staré stromy poskytují hnízdíště například pro králička obecného nebo lejska bělokrkého.

Mohelnička (21 ha) - kaňonovité údolí s významnou flórou, např. bramboříkem nachovým.

Mrhatina (10 ha) - západně od zříceniny hradu Šternberka a nedaleko od vrchu Jevořice se rozkládá původní bukový porost, který je hnízdíštěm řady druhů ptáků. Uslýšíme datla černého, zlunu šedou, občas na skalách hnízdí výr velký.

Nad horou (43 ha) - lesní porosty na svahu nad levým břehem Svatky poblíž severního okraje Nedvědice.

Na Oklice (32 ha) - jihozápadně od samoty Na Oklice asi 1 km od Milíčova se nachází unikátně zachovalý komplex prameniště rašelinistě na evropském rozvodí. Nalezneme zde silně ohrožené druhy motýlů, ptáků a rostlin.

Luh u Telče

Na podlesích (2 ha) - přírodní rezervace u obce Hrušov představuje přirozený luční porost s bohatou květenou. Je to mokrá louka, jaká byla ještě před několika lety nedlouhým prvkem zdejší podhorské krajiny. Roste zde vřivec, suchopýr, ohrožený prstnatec májový. Savce zastupují hraboš mokřadní, rejsek, kuna lesní či liška obecná. Zahrnul tu hýl rudý, čapí černý a ostřízli lesní, pozorovány jsou volavky bílé. Příroda zdejší fauny je bezesporu výdara říční.

apodlesích

Doporučený autovýlet:

Humpolec > Na štulkách > hráz rybníka zpevněná alej tzv. st letých str mů > Březin va naučná stezka > m drá znacka > hrad Orlík nad Humpolem > Humpolec > žid vsky hřbit v > Pelhřim v > k lvrku Křemešník: přír. dny rezervace, bar kník k stel Nejsvatější Tr jice, Kříž vá cesta až ke kapli sv. Anny, ukteré vyzvěrá běcasný pramen > r zhlédna Pípalka.
www.mavlast.cz/vysina.htm

Lesní naučná stezka Chaloupky

Lesní naučná stezka je zaměřena na ek I gii, chránou přírody, b. tanák a mit I gii, začíná i k nci ve středisku Chaloupky, její délka je cca 7 km, ale existuje tři m žn str, jak si cestu zkrátit. Na nejr. čtrnácti trase se nachází šest zastavení, čas všeze stezku zvládnout už za půl druhé h. dny. Bud už mladší nebo starší děti vyplň vrat prac. vlny, které si m h u zak upit sp. u s pr. d-cem, může se pr. tahn ut až na čtyři h. dny. Cesta je na místech se zvýšeným p. čtem různých druhů r. stin a živ. cíci znacena tabulemi s mapk u a výkladem a barevným značením na str mech. Bi I gick u r zmárit st je zde m žn p. z - r vrat na třech úv. vrch-krajiná, druh vá a vnitři druh vás.

1. Les a ptáci - pr. hřizdění ptáčích druhů je důležitý d statek d uplynch str mů.

2. Historie dlouhá stovky milionů let - celé území patří z ge I gické hlediska k m idanubiku. H myny místníh p. dl ži patří k nejstarším h. r-ninám v naší republice.

3. Lesy v průběhu tisicletí - histii zahrnující p. stupné vlivná vání lesů v k l Chal upek čl věkem je m žn r zdělit d čtyři bd b. Prales před 2000 lety, 2. Lesy ve 14. - 16. st. leti, 3. Lesy d k nce 18. st. leti, 4. Lesy příštih tisicletí.

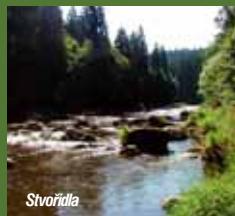
4. Přirozený vodní tok, lesní zvěř - hryzáncí smrk vě str mky ukazují nes ulad mezi úživn sti krajiny a mn živit zvěře v ní. Největší šk. dy půs b. stáda mufl nů a pr. t že zde nejs u přir. zeni predát rí, musí se str mky chránit pl. cenzkami. Rad ninsky p. t k a rybník u N - vé Brnice představují vegetaci rák sin a lšin.

5. Přírodní památka „Urbánkův palouk“ (1,3 ha) - m křadí I uka leží v prameniště blasti Visecké p. t ka. v mělkém úd - li asi kil metr d N - vé Brnice, v nadm. výšce k l 620 m.

6. Jak přirozeně vzniká les
- L kalita Skryvka - pr zdarný růst vyšších střlin je nutná i úr dná půda, vznikající činn stř střlin. Na následujícím úseku stezky na kraji p le je vidět, že krajina má d bré p dminky pr růst lesa a je jen tázk u času, kdy se les r zšíří na v ln pl chy. Byla zde bjevena vzácná kapradina vratička heřmánka listá.

Pověst o Stožidlech

Zám žný, ale liný sedlák z Rejček va jedn u pří ráni p le p slá práci k čertu a lehl si na mez. Když se pr budil, byl p le z rané a před sedlákem stál čert. Hlásil se k němu d služby p d p dmink u, že si p deseti letech vezme jeh duši. Liný sedlák s uhlásil a čertu se upsal. Čas uplynul jak v da v Sázavě a sedlák vise sed pekla nechtěl. Jeh žena tedy celé stavení vykr pila svéčen u v d u, aby čert na něm nem hl. Čert se r zh d zničit sedlák vialesp n p zemky. Zaletěl k Žebrák vu d l mu, naplnil pytel velkými žul vými balvany a letěl s ním k Rejček vu. Nebylo ještě ani u řeky, když ve smrčenském mlyně zak krhal h ut, takže čert vi začal ubývat sil. P stupně usy-pával z pytle kamenn, takže kudy letěl, tam zůstávaly ležet větší či menší balvany. Tak prý vznikla Stv řida.

Naučná stezka mikroregionem Černé lesy

Naučná stezka vede b cemi mikr regi nu Černé lesy a up z rhuje na zajímav stí at již v b cích neb přír dní památky a na rezervace.

1. Brtnice – přír dní rezervace Úd l říčky Brtnice

2. Bransouze – zřícenina hradu R kštejn, přír dní památky Jel vec a Habří

3. Chlum – přír dní památka Na skalice

4. Kouty

5. Čechtin – přír dní park Třebišsk

6. Přibyslavice – Střeliště – zbytky valu hrádku ze 13. st l, přír dní památka Na K paninách

Přírodní rezervace
iva Doubravy

Niva Doubravy (86 ha) - jižn od Sobiňova se rozkládá významný komplex přirozených lučních a mokřadních ekosystémů v poříčí řeky Doubravy. Kromě výskytu ohrožených druhů rostlin a živočichů je rezervace též významnou ornitologickou lokalitou.

Nový rybník (13,5 ha) - rybník Nový a mokřady na jeho východním břehu leží nedaleko obce Horní Ves.

Ochoza (5 ha) - lesní porosty na hřbetu kóty Ochoza (566,5 m) a sedlem oddělené kóty, asi kilometr od Ujčova.

Opatovské zákopy (15 ha) - rašelinné louky a prameniště s významnou květenou.

Rašeliniště Bažantka (4 ha) - v blízkosti obce Doupe nad Doupským rybníkem se nachází zbytek přechodového a údolního rašeliniště. Vegetace rašelinných luk je tvořena hlavně ostřicemi a mechy. Je to též význačný biotop ohrožených druhů živočichů, zvláště hmyzu, ptáků a drobných obratlovčů.

Rašeliniště Kaliště (12ha) - mezi Kalištěm a Jihlavou na břehu Bělohradského rybníka se rozkládá botanicky nejvýznamnější údolní rašeliniště přecházející v podmáčené louky s pestrou květenou a zvláštnou pozůstatkou doby ledové. Nejceněnější plocha vegetace je tvořena ostřicí, mechy a rašeliníky. Žije zde například kuřka obecná a ropucha obecná, hřebdítu bekasina otavní. Na sousedním rybníku je pozorována volavka popelavá.

Rašeliniště Loučky (6 ha) - na zbytku původně velkého prameniště s vahového a údolního rašeliniště a

zachovalého slatinště v údolí potoka nedaleko Louček se vyskytuje vzácné a ohrožené druhy rostlin. V současné době však rašeliniště zarůstá olší a vrbovou. Tu a tam se objeví čolek horský nebo ještěrka živorodá.

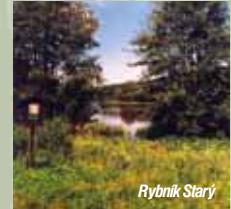
Roštynská obora (32 ha) - asi 9 km od Telče kolem hradu Roštejna se na chudých balvanitých půdách rozkládá největší komplex starého bukového lesa na Českomoravské vrchovině. V minulosti sloužila obora pro chov dančí zvěře. V okolí hradu se prosazuje javor klen a mléč a lípa srdčitá. Hřebdít zde vý velký a datel černý, v hradních prostorách si své skryše nachází kavka obecná a netopýr ušatý.

Rybniční Březina (1,5 ha) - rezervaci tvorí rybník ležící západně od Dudína s přilehlými zrašelinělými okraji přecházejícími v vlhké louky. Vyskytuje se zde chráněné a ohrožené vodní a rašelinné druhy rostlin, dominantní je stulík žlutý a dest obojživelný, v porostu pleveládají olše a vrby.

Rybniční Pařez (4 ha) - luční rašeliniště se vzácnými druhy rostlin se nachází v katastru obce Kaliště.

Rybniční Starý (13 ha)

- horní tok Hraničního potoka s mokřadními loukami a vzácnými rostlinami v katastru obcí Těšenov a Řezenčice.

Rybniční Starý

Sokolí skála (88 ha) - rulové skály se smíšeným lesem bývaly kdysi hřebdísťtem sokola.

Stv řidla (23,75 ha) - přírodní rezervace se rozprostírá 6 km od Světlé nad Sázavou. V hlubokém údolí zde koryto řeky Sázavy vytvořilo balvanovité řečiště, které je od davná rájem vodáků. Řeka, která

zde má prudký spád (10,4 %), vytváří četné peřaje. Stovky balvanů, které do oblých tvarů vymodelovaly dravé vody a razíci si cestu skalami, jsou roztroušeny nejen v řečišti, ale i po okolních stráních. Z chráněných rostlin můžeme spatřit náprstník velkokvětý a oměj různobarvý, dále tu roste suchopýr úzkolistý, oměj pestrý či starček Fuchsův. Skály jsou porostlé trávničkou obecnou nebo tfezalkou rozprostřenou. V rezervaci žije např. chráněný skorec vodní, rybky loví nejen ledháček říční, ale i vydra říční, dále jsou tu některé druhy sov a dravců. Lokálka přezdívnaná „Posázavský Pacifik“ tvoří neodmyslitelný doplněk romantiky této krajiny.

Suchá hora (16,5 ha) - dubová bučina s velmi bohatým podrostem.

Suché skály (4,5 ha) - skalnaté rulové svahy s borovým lesem a vzácnou květenou, roste zde například hvozdík moravský.

Šimanovské rašeliniště (5 ha) - asi půl kilometru od Šimanova je v mělké ploché pární ukryt zbytek rozsáhlého svahového prameništního rašeliniště. Rašeliniště bylo povrchově odvodněno a těžila se zde rašelina. Jedná se o prameniště Maršovského potoka, což je hlavní zdrojnice Hubenovské vodní nádrže. Byl zde zpozorován vzácný kalous pustovka.

Šamberk a kamenné moře (14ha)- v okolí zříceniny hradu Šamberka nedaleko Lhotky a Rásné nalezneme zbytek přirozeného bukového lesa s typickým bukovovým proudem, kdy balvanitá sut postupně přechází v kamenné moře, vzniklé zvětráváním a rozpadem skal v době ledové. Je zde poměrně bohatý bylinný podrost, v keřovém patře roste zimolez a bez červený. Hnězdí zde žluna, strakapoud, objevuje se i krkavec velký.

U hájenky (6 ha) - vlhká louka s přirozenými bylinami. **U Milíčovska** (6 ha) - u obce Jankov se nachází luční rašeliniště s cennou faunou a flórou.

Upotoků (1,5ha) - velmi cenné luční a rašeliništění rostlinstvo v jinak intenzivně obhospodařované krajině leží u obce Švábov na břehu Švábovského potoka při jeho ústí do řeky.

Šamberk

Tento malý zbytek rašelinné louky v nivě řeky Jihlavky je jedinou známou lokalitou kriticky ohrožené tuřice dvoudomé na Jihlavsku.

U římské studánky (12 ha) - starý bukový porost na místě svěžích jedlových bučin.

U Trojáku (23 ha) - jeden z posledních zbytků původního jedlového lesa na katastrálním území Kněžice a Předlíná.

Údolí Brtnice (69 ha) - kaňonovité údolí řeky Brtnice na území katastrů Brnice, Dolní Smrčné, Přímělkova, Komárovic a Panské Lhoty je tvořeno meandrující říčkou s přirozenými břehovými porosty a okolními loukami. Nad ně se výplní stráně se skalními výchozy, rezervace je domovem vzácných teplomilných druhů bezobratlých. Z ohrožených druhů živočichů tu žije vřetenuška ligrusová, modrásek černoskvrnný, ouklejka pruhovaná, ještěrka živorodá, čolek horský nebo rosnička zelená. Území je významné výskytem vydry říční.

Údolí Chlébského potoka

(4 ha) - u obce Chlébské se nachází bohatá lokalita bledule jarní.

Údolí Oslavy a Chvojnice

(2 309 ha) - turisticky přitažlivá pahorkatina s množstvím turistických značených cest vedoucích okolo zřícenin dálných hradů, hluboké údolí meandrující řeky Oslavy lemované nepřístupnými svahy a skálami, zdobené dubovými a borovými lesy a zbytky nivních luk. Výchozím místem do údolí řeky Oslavy je Náměšť nad Oslavou, cesta vede okolo Vlasákovy hájenky, za kterou začíná nejromantičtější část pochodu - pejšejnatý úsek Divoké Oslavy s množstvím balvanů.

Údolí potoka u Dolské myslivny (6 ha) - louky na obou březích potoka dva kilometry od obce Vyklantice.

V jedlí

(10 ha) - dubohabrový porost s přilehlými loukami. **V Klučí** (25ha) - přírodní rezervace na katastru obce Loučky vznikla spojením přírodních rezervací Kloc a Loučky s lesním porostem mezi nimi. Smíšený bukojedlový les s příměsí dalších dřevin leží na východním úbočí Velkého Špičáku. Padlá i stojící odumřelé kmeny a trouchnivějící části kmenů jsou bohatě porostlé plodnicemi chorosů, mechy a lišejníky. V keřovém patře roste bez hroznatý, maliník a lýkovec. Území je dobře přístupné po turistické značce.

VLísovech (21 ha) - soustava tří rybníčků obklopených rozsáhlými rákosinami, mokrými loukami a rašeliništěm leží na katastru obcí Jihlávka a Horní Vilíměč. Velmi cenný soubor lučních a rašeliništních společenstev rostlin představuje významný biokoridor v kulturní krajině. Byl zde pozorován tetřívek obecný, v rybnících se vyskytuje škeble rybničná.

V Mezence (1,5 ha) - komplex rašelinných a lučních společenstev u obce Mezná u Pelhřimova.

Velká a Malá olšina (5 ha) - asi stoletá řídká olšina na značně podmáčených slatinových glejových půdách hostí bohatý porost chráněné bledule jarní. Lokalita je hnězdíštěm čápa černého. Celková rozloha chráněného území s ochranným pásmem je přes 38 ha.

Velká skála (60,5 ha) - skalnaté svahy rezervace nedaleko obce Lhánice u Třebíče zasahují až do Jihomoravského kraje.

7. Nová Ves - s ukr my I m „Vápenka“ S k II.-jezecký areál
8. Okříšky - rybník Pilník a Zámecký, bar kní k tel Jména Panny Marie, renesanční zámek

9. Hvězdoňovice - zbytky tvrze Na hradiškách, rekreační rybník Steký, Šindelk va skála s mal u jeskyní

10. Pokojovice - pří dní k upa- listé Chlist v

11. Heraltice - pří dní k upa- liště v P dheralticích, r zhled K byli hlava, r zhled Salátuv k pec, pří dní rezervace U římské studánky, pří dní památky Kamenný vrch

12. Hrušov - pří dní rezervace Na p dlesích, kaple na návsi z r ku 1866, veřejné tábřiště rybník Vidák - Opat v významný krajinný prvek „N vý a Obůrka“, pří dní rezervace U římské studánky, pří dní rezervace Opat vské zák py

13. Kněžice - I vecký záme- ček Aleje, pří dní památky Urbánkův pal uk, N vá Brtnice - centrum ek I gické vých vý - Chal upky

Doporučený cyklovýlet:
Na kole do Jihlavských vrchů Celkem 31 km (+ 10 km s návštěvou u Dln Cerekve) > střední návštěv u Dln Cerekve > střední návštěv u Dln Cerekve > Batel v > silnice č. 134 směr N vá Ves > zřícenina Janštejn > žlutá značka > I vecký altánek „L vu zdar“ > „U brázku“ > červená p Březin vě cestě > Velký parafázit rybník > červená p Březin vě cestě > Velký parafázit rybník > červená p Březin vě cestě > Velký parafázit rybník > p Dln řejetem > m drá a zelená značka > hrad R řejet > žlutá značka > bec Růžena > L větin > vrch I Havl va k pce > Batel v.
www.mavlast.cz/vys_cina.htm

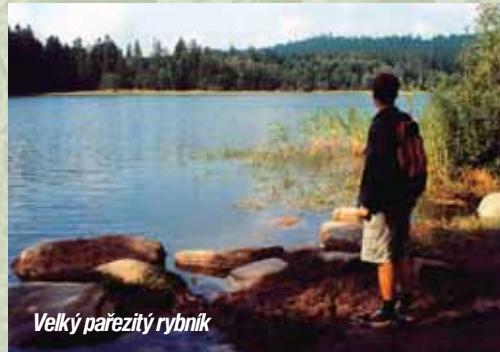

Pověst o Zaječím skoku

P blíz Jihlavy, tam, kde se d dnes říká Zaječí sk k, stával kdysi hrad. Žil na něm velmi krutý rytíř. Ze se vedl tém, kd neup slechli hradního pána a jeh p ch pů tém, kteří se zdráhali dříčský r b t vat na jeh p zemcích. Ze všeh nejvíce pán mil valh n. Když l i si vzp mnél, p d p hrůžk u krutých trestů p v lal všechny sch pné p ddané, aby mu nadháněli zvěř.

Také jedn u mrzutého rytíře pět p padla t uhap dív kém I vu a za chvíli se již p ddaní h nch uval před bran u L v se r zvijel jak dív ká b uře, jak byl zvykem u zpupného rytíře. H n trval již něklik h dn, ale v lesích nebyl žádné zvíře. Starák, který také p máhal nadháněním, již padal vysilený. Sedl si k příkré skále, aby si tr chu d p čkal, d čkal se však jen strýček ran pán va bice. Udělal již jen pár kr ků a zemřel vysilením. V tu chvíli vyběhl z p r stu zajíc a zamířil na skálu. Rytíř se za ním r zjel a zatímco zajíc dl uhlím sk kem z příkré skály d padla na mech, kůř se s párem zřítil d lů. Od té d by místní lidé říkají t mut místu Zaječí sk k a ukazují si tisk p dky vyrytýr va k ně, který d kazuje silu jeh drazu.

(Zkazky z m ravskéh H rácka, M. Klang)

Velký pařezitý rybník

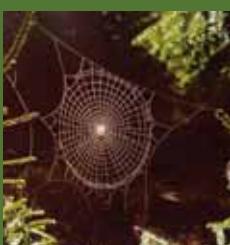
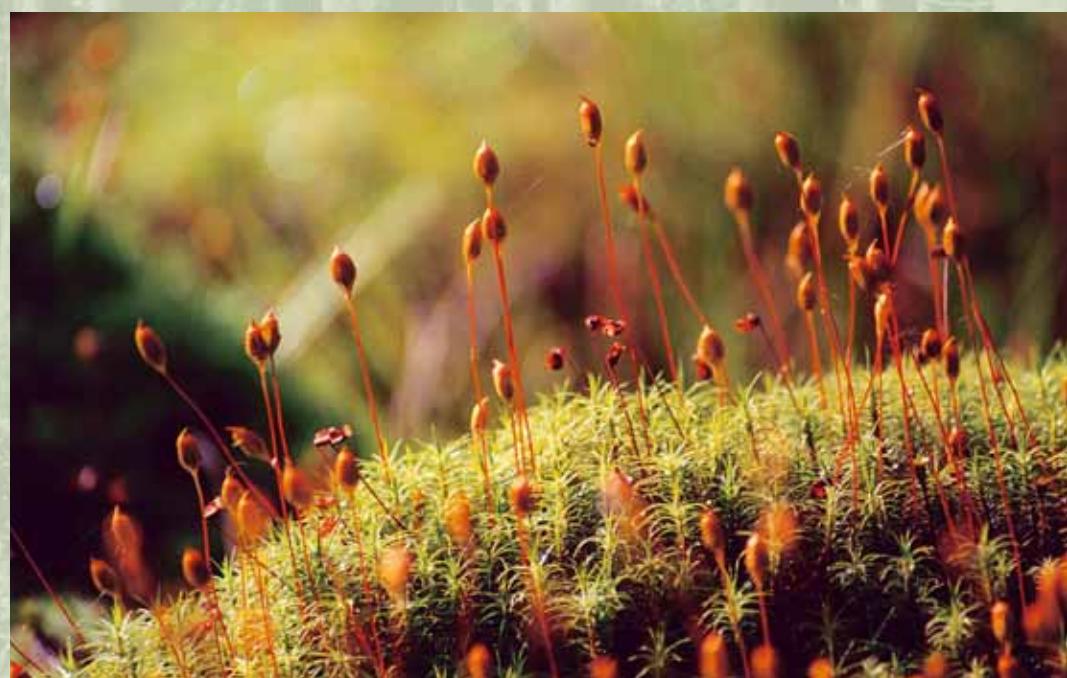
U Milíčovska

Velký pařezitý rybník (26 ha) - vodárenský rybník, založený v polovině 16. st. pro chov ryb a jako zdroj vody pro Telč, tvoří rezervaci společně s nejhlubším rašeliništěm Jihlavských vrchů (až 4,5 m) zvaným „Vejtopa“. Rašeliniště porostlé lesom připomíná svým rázem horskou tajgu, zamokřená olšina pod hrází je ukázkou bažinného lesa vyšších poloh Českomoravské vrchoviny. Ozaložení rybníka na místech původního lesa svědčí mohutné pařezy jedle bělokoré na dně rybníka s téměř sedmdesáti centimetry vprůměru.

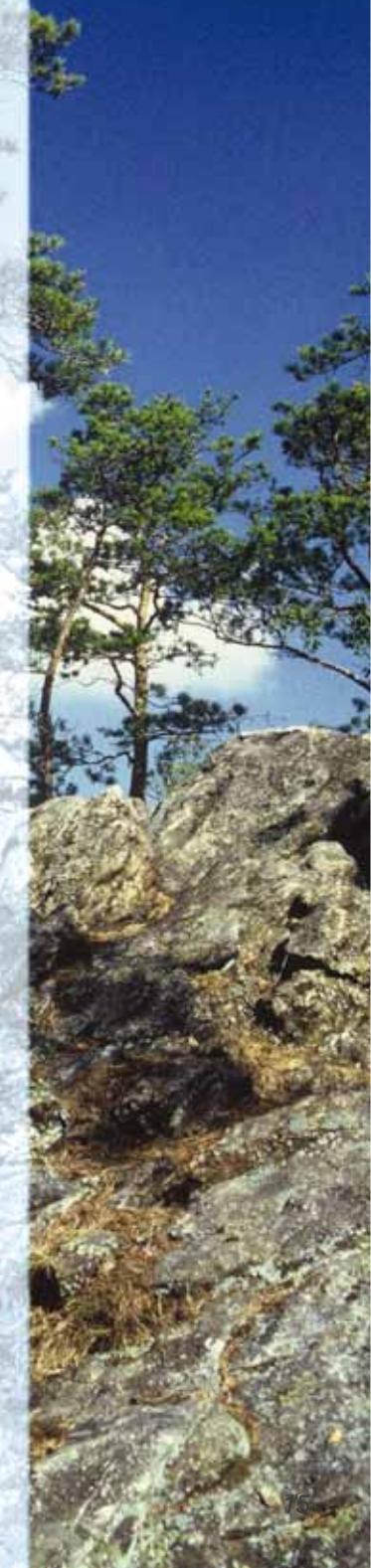
Vilanecke rašeliniště (8 ha) - prameništním svahovým a údolním rašeliništěm protéká neupravená vodoteč nad rybníkem a vyskytuje se zde vzácná a ohrožená květena. Rašeliniště se rozkládá na katastru obce Vilanec.

Vírská skalka (3 ha) - skalnaté srázy s přirozenými lesními porosty.

Zaječí skok (1,5 ha) - Zaječí skok je vůbec první rezervací na Českomoravské vrchovině (1933). Již v roce 1924 ji na svém území za soukromou rezervaci vyhlásil statkář Leopold Kosovský. Naleznete ji na území katastru Jihlava - Horní Kosov. Příkré rulové skály 170 m dlouhé a až 30 m vysoké s pěti skalními výchozy jsou oddělené od sebe úžlabinami nad řekou Jihlavou s rozsáhlou balvanovou sutí. Na chladných a stinných místech v hlubokém údolí se vyskytují rostlinné druhy podhorské a horské, na místech výslunných druhy teplomilné. Své místo tu má vzácná kapradinka skalní.

Název přírodní památky	Výměra (v ha)	Katastrální území	Význam
Bilá skála (CHKO Žďárské vrchy)	3,3	Sněžné na Moravě	Rulové skalisko
Borecká skálka	0,15	Borek	Slezínek hadcový
Brožova skála (CHKO Žďárské vrchy)	1,1	Sklené u Žďáru nad Sázavou	Rulové skalisko
Bukovské rybníčky	2,9	Buková u Třeště	Rašelinisté s významnou květenou
Černá blata	5,8	Velký Dešov	Přirozený bukový porost
Černá skála (CHKO Žďárské vrchy)	3	Sněžné na Moravě	Rulové skalisko, mrazový srub
Černič	23,7	Černič	Rybík s velmi bohatou květenou
Čertův hrádek	14,7	Rohozná u Jihlavы	Jedlobukový les na skalnatém podkladu
Čertův kámen	0,01	Rejčkov	Vrcholové skalní mísy s hloubkou 50 cm
Devět skal (CHKO Žďárské vrchy)	3	Moravské Křížánky	Skupina rulových skal a sutí
Díly u Lhotky (CHKO Žďárské vrchy)	2,6	Lhotka u Žďáru nad Sázavou	Podhorská louka s výskytem vstavačovitých
Dobrá voda	5	Dobrá voda u Křížanova	Mokřadné louky s četnými vstavači
Drátenická skála (CHKO Žďárské vrchy)	2	Blatiny	Rulová skalka, ukázka mrazového vetrání hornin
Habří	0,4	Honi Smrčné	Nejvýše položený habrový les
Hájky	12,7	Milatice	Lipový háj s bohatým podrostem
Heřmanov	1,9	Heřmanov u Křížanova	Mineralogické naleziště tzv. heřmanovských koulí
Hluboček	1,3	Kožichovice	Lokalita ladorňky dvoulisté
Horní Nekolov	18,2	Mrákotín u Telče	Zbytek bukového porostu se smrkem a klenem
Hroznětínská louka	7	Dobrnice	Údolní louka s výskytem bledule jarní, prshatce májového, kosatce sibiřského
Huťský potok	5,8	Těmice u Kamenice nad Lipou	Podhorský potok s výskytem ohrožených druhů ryb a obojživelníků
Chuchelská stráň	1,8	Chuchel	Opuková stráň s teplomilnými travinnými společenstvy
Ivaniny rybníčky	3,7	Proseč pod Křemešníkem, Sázava pod Křemešníkem	Soustava tří rybníčků v výskytem vdry, raka říčního a obojživelníků
Jalovec	5,1	Brtnický Čichov	Podhorská pastviná s jalovcem a několika druhy hořečku
Javorův kopec	2,4	Chlum	Zbytek prameništních luk s výskytem prshatce májového
Jersinská stráň	0,7	Jersin	Stráň nad Valentovým rybníkem s významnou květenou
Ještěnice	1,5	Horní Dubenky	Malé rašelinisté s typickou flórou
Jezdovické rašelinistě	1,6	Jezdovice	Rašelinisté s typickou květenou
Kamenný vrch	3,2	Heraltice	Hořeček český
Klučovský kopec	0,7	Klučov	Koniklec luční
Kejtovské louky	3,2	Šimpach, Věžná	Zrašelinělé louky podél meandrujícího potoka
Kobylinec	0,4	Trnava u Třebíče	se zbytkem olšovo-vrbového kůru
Kocoury	0,5	Prosetín u Bystric nad Pernštejnem	Koniklec velkokvětý
Kozének	10,2	Lhánice	Ostrůvek trávobylinných lalona vápencových výchozech
Křížník	0,1	Dolní Čepí	Pastviny s přirozenými rostlinnými společenstvy
Lisovská skála (CHKO Žďárské vrchy)	0,5	Samotín	Travinobylinná společenstva s výskytem vstavačů
Louky u Černého lesa (CHKO Žďárské vrchy)	10,6	Vysoké, Zámek Žďár	Výrazné rulové skalisko
Louky u Polomu	3,3	Polom u Sulkovce	Zrašeliněné louky v aluviu Stržského potoka
Lukšovská	21,8	Řidelov	Rašeliněné louky s bohatou květenou (prshatec májový)
Malinská skála (CHKO Žďárské vrchy)	5,9	Blatiny	Podmáčené lesní porosty s bohatým podrostem
Michovská skála	0,2	Řásná	Rulová skála ve Žďárských vrších izolované žulové skalisko

Název přírodní památky	Výměra (v ha)	Katastrální území	Význam
Milovské Perničky (CHKO Žďárské vrchy)	10,4	České Milovy	Rulový mrazový srub typický pro Žďárské vrchy
Mlýnský potok a Uhlířky (CHKO Žďárské vrchy)	6,2	Račín u Polničky, Velká Losenice, Veprová	Meandrující tok, naleziště vlnkomilné flóry a fauny
Mrázkova louka	0,5	Horní Bory	Malé lesní rašelinistě, rosnatka okrouhlolistá
Na Kopaninách	1,3	Radonín	Hořeček český
Na skále (CHKO Žďárské vrchy)	0,01	Pohledec	Rulová morfologicky významná skála
Na Skalce	29,7	Hojkov	Nápadná skupinka žulových skal
Na skalicičce	1,4	Třebíčský Čichov	Hořeček nahořký
Nad koupalištěm	1,3	Olešnička	Ostrůvek xerotemní vegetace
Nyklovický potok	11,7	Velké Tresné	Meandrující potok s břehovými porosty, bledule jarní
Obora	346,5	Kralice nad Oslavou, Náměšť nad Oslavou	Obora při náměšťském zámku s pestrou mozaikou lesů chráněných druhů ryb
Olšoveček	1,1	Jindřichov u Velké Bítče	Dva malé rybníčky, lokalita chráněných druhů ryb
Ostražka	6,8	Hluboké u Dalečína	Travinobylinná společenstva s výskytem vratičky měsíční
Ouperek	13,2	Bobrůvka	Významné mineralogické naleziště
Pahorek u Vržanova	3,5	Vržanov	Pastviná s hojným výskytem jalovce
Pasecká skála (CHKO Žďárské vrchy)	4,7	Studnice u Rokytna	Rulové skalisko, mrazový srub
Pazderna	2	Přeckov	Mokrá louka s výskytem prstnatce májového

Přírodní park Balinské údolí

Území v rozmezí nadmořských výšek 425 - 520 m má charakter členité vrchoviny. Přírodní park Balinské údolí je zřízen k ochraně přírody zahoubeného údolí meandrující řeky Balinky, jejíž údolní niva je široká 10 - 20 metrů. Od ní se na obě strany zvedají krátké strmé svahy, rozčleněné četnými svahovými údolími. Na ně navazují roviny, ze kterých vystupují výrazné hřebety do velkých výšek.

Bohdalovské rybníky

Přírodní park Bohdalovsko

Park zaujímá západní část Českomoravské vrchoviny a na severu sousedí s CHKO Žďárské vrchy. Belfridský potok je zachovalý horský potok se silnou populací zvláště chráněné dřípatky horské. Křestanova louka je velmi dobré zachovalým pozůstatkem rašelinné louky. Mělká vodní nádrž s názvem Laguna u Bohdalova vznikla po těžbě cihlářských jílů při rekultivaci skladky a slouží k rozmnожování obojživelníků, kterých zde žije asi deset druhů. Součástí parku je také přírodní rezervace Baba – Vulkáň.

Přírodní park Čerňek

Přírodní park Čelánek byl v roce 1985 vyhlášen jako oblast klidu. Rozkládá se na území okolo 2,5 tisíc ha asi 10 km od Jihlav v nadmořské výšce okolo 550 m. Jeho nejvyšší vrchol Čelánek dosahuje výšky 761 m. Na vrcholech a hřebenech se nacházejí pozůstatky mrazového zvětrávání – mrazové sruby a srázy, kamenáče a skalní mlýny. Z významných druhů rostlin se tu vyskytuje plavuň pučivá, dřípatka horská, na rašelinných loukách roste např. vachta trojlístá nebo prstnatec májový. Hnízdištěm je výhradně velký nebo holub doupňák. V prostředí smíšených a jehličnatých lesů se nachází národní přírodní památka Hojkovské rašeliniště, dva památné stromy (Miličovská lípa a Lipa v Horních Hutích), památné stromořadí (alej k Mirošovu) a čtyři přírodní památky – Na skalce, Přední skála, Pod Mašnicí a Čertův hrádek, kde předmětem ochrany jsou také zbytky skalní hradby.

Přírodní park Čerňek

Přední skála

Přírodní park Třebíčsko

Rak bahaní

Naučná stezka Čerínek

Naučná stezka Čerínek
Živ u neživ v příru ď Čerínek
přiblžuje naučnou stezku Čerínek,
která začíná asi půl druhého kilometru
západně dle D. Iní Cerekve
za rybníky Chudý a Menší. Není
černá trasa jeho krátká, závodní
cesta celkem čtrnáct zastávek a dál
se při jízde za tři a čtyři hodiny.

1. Podnebí – průměrná r. ční teplo v T D. Iní Cerekvi je asi 6 °C, s r. st. uči nadm. výšk. u klesá, na vrch. lu Čerinku je až 15 °C. V zimním a jarním období může ale nastat situace, že je tam

2. Geologie – ge I gické p d minky u vede p dnebi druhým nejvýznamnějším fakt rem, vliv hujícim tvářin st krajiny. Žul vý masiv těžk pr p ústí v du, ta zůstává na p vrchu, tu ře se rašel nět a p dmáčené uky. Zh min je zast upen dv jslídny granit až adameltin hrub zmný. Z minerálů je t např kremen, musk vit, zirk neb hematit. Ner stné b hatství ty říly hlavně stříbrné rudy.

3. Půdy – hlavním půdním typem v k. lí naučné stezky je rezivá lesní půda na žule, která patří d. třídy hnědých lesních půd. Zastávka na trase se becně nazývá Písek u na N. vé silnice".

„RISK vlna na N ve Šimici.
4. Vznik údolí, tvary terénu –
hlavní p díl na tv rbě dnešních
reliéfu krajiny měl třetih rni
tr pické zvětrávání a čtvrt h mí
tundr vé p dnebí. Ve výv jí svahů
Čertíku se uplatňuje i v díler ze

Církev se uplatňuje i v čině zemřelých.
5. Voda – masivná māhnatá zdraví
jí vody. Jsou už bud plné, s nichž
vznikají bažiny, nebo pukliny větve
na svazích a ty nazýváme prameny
nebo studánky. Církeňsk je
významný upramenni vlastnosti.
6. Prední skala – chráněný přírodní
výtvor r - na jednu m z hřbetu
masivu se nachází mrazené větve
sruby, pseudokar, kamenná mříže
a prudy, skalní misy, výklenky,
jeskynky a další formy zvětrávání
vzniklé v třetihorách rach včetně
lidských záhrobků. Tat kvalitativě
je nejvýznamnější, „při dnešním“
uvedení mříže v sítí kempu k II.

5. Skalní myši – v nepatrných sníženinách, tzv. zář dečných pr hlučních se dle udržuje v da a zvyšuje se zde intenzita zvětrávání. Pr hlučeň se zvětšuje a nastává kruh vitý tvar myši, stěny jsou u svise zahly ubeny a přechází v pl ché dn . Myši jsou u dílem čtvrt h r, ale tv ří se i dnes. V lid vym p dání jsou známý jk běžní myši.

znamy jak „betní mísy“:
8. Mrazové sruby – d svíšlých
puklin v h mřine v čtvrt h rách
pr sak vala v da a s přich dem
mrazů sem zanesená jemná hm -
ta pús bila tlakem a nadzvedá-
vala bl ky D cházél kr zpadu
celých stěn bl kú a k vzniku tzv.
mraz. výb. sruby

Přírodní park Doubrava

Podstatná část parku Doubrava se rozkládá na území Pardubického kraje, do kraje Vysočina zasahuje pouze zalesněnou údolní nivou řeky Doubravy. Malebné údolí řeky s kamenitým řečištěm je lemované lesy, poli, loukami a různými skalními výchozy.

Přírodní park Melechov

Velmi zachovalá a hodnotná oblast klidu s rozlohou přes tři tisíce hektarů představuje typický krajinný obraz Hornoposázavské pahorkatiny. Mozaikovitě se tu střídají lesní smrkové porosty se zemědělskými pozemky. Osídlení oblasti je využíváno převážně k rekreačním účelům. Nad vesnicí Kouty se nachází zřícenina Nelechov. Fauna přírodního parku je reprezentována druhy charakteristickými pro zdejší nadmořskou výšku, běžně se vyskytuje liška obecná, jezevec lesní, kuna, z ptáků například výr velký, jestřáb obecný, ořešník kropenatý atd., z druhů žijících v blízkosti vodních toků rak říční, vydra říční, ledňáček říční nebo mihule potoční. Byl zde vysazen také muflon, jehož stav by v posledních letech zvýšily.

Přírodní park Rokytná

Přírodní park zaujímá údolí řeky Rokytná od obce Příštpo po Tulešice a údolí říčky Rouchovanky od Rouchovan po její ústí do Rokytné. Řeka Rokytná protéká pod obcí Příštpo opuštěným údolím s rozsáhlými komplexy Myslibořického a Příštebského lesa. Řeka je lemována starými břehovými porosty tvořenými olší, vrbou a jasanem, vzácněji také klenem a dubem.

Koniklece u Třebíče

9. Žlabkové škrapy – přip mina-
jí svým vzhledem i vznikem škrapy
vápenec vých blastí, liší se jen
d b u a rychl stí vzniku, žula t táz
d láva zvětrávání mn hem déle
než vápenec.

10. Přední skála (712 m) – ne-
vyšší b d Přední skály tv ří skalní
vých z, na němž je záchrana
skalní misa. Ve vrch l vě části
skály lze sled vat řadu zajímavých
ge m rf i gických jevů,
na svrších stěnách například
systém puklin.

11. Pseudokar – jedná se
ge r f gický tvar v masivu
Čerinku a k ll zcela jedinély,
vznikající v místě pr tlhání více
směru puklin.

12. Rostlinky a živočichové –
na trase byl určen sm druh
b živevníků, šest druhů plazů,
na smedesát druhů ptáků, přes
třicet druhů savců, lisencíny,
mech r sty a asi dvěstěpadesát
vyšších r střlin.

13. Stříbrné doly – ze střed -
věké slávy d l váně stříbra zbyla
jen sp usta terénních ner vn stí,
na prvy p hled vytv řených lid-
sk urok u Jde nejčastěj zbytky
starých d l. Nedalek bvalu
(terénní tvar k l šachty, p
jejíž řv du byla zasypána
husína) se vyskytuje malé pl šinky,
říká se zde „U milice“ a nejspíše
se zde pánil drevěné uhlí pr
tavení stříbra.

14. Poznej a chraň přírodu

Doporučený pěší výlet:

Naučn usteck uzazajíma smi
d Přír dní parku Čerinek
Celkem 19,5 km neb 18,5 km >
střední nár čn st > D In Cerekev
> m drá Naučná stezka Čerinek
(nástup) > první ze 14. zastávek
naučné stezky > NS Čerinek zár -
ven se žlut u > NS – Stříbrné d ly,
R střln a živ čich vě, Pseud kar
> vrch l Přední skály > 5. zasta-
vení NS – V da p blz F rmanské
studánky > mezi 3. Pudy a
4. Ge l gie m drá > rybník
Klechtavec > D In Hutě – r zc.
> červená > Čerinek turistická
chata > m drá na t též míst
zavede k lem vesničky N vý
H jk v > žlutá > D In Cerekev
www.mavlast.cz/vys_cina.htm

Doporučený pěší výlet: Přes
vrch l Melech v d úd l/Sázavy
Trasa celkem 12,5 km > střední
nar čn st > Smrčná - ŽST neb
K řk více > m drá > U Tr jáku
a R hule > zelená > Melech v >
žlutá > D br vit va Lh ta > úd l/Sázavy
a Stv řida > červená >
Smrčná – sada neb Světlá nad
Sázav u > Smrčná – sada >
m drá > K řk více neb červená
ŽST Smrčná.
www.mavlast.cz/vys_cina.htm

Přírodní park Střední Pojihlaví

Přírodní park je ukázkou vývoje středních toků moravských řek. Rozkládá se na území Třebíčska, Znojemska a okolí Brna a zaujímá poslední nezatopený úsek středního kaňonovitého toku řeky Jihlavы mezi Mohelnem a Ivančicemi. V lesnaté krajině s pestrým výčtem chráněných rostlin se nachází nejsevernější místa výskytu teplomilné vegetace jižní Evropy. Bukové, habrové, javorové a lipové porosty doplňují až 150 metrů vysoké skály. Celým územím vedou dvě turistické značené cesty, které zahrnují všechna významná místa a poskytují ideální možnost pro poznání tohoto přírodnovědecky zajímavého území. Součástí parku jsou i přírodní rezervace Velká skála a Mohelnička.

Přírodní park Svratecká pahorkatina

Park o celkové ploše 251 km² zasahuje až do Jihomoravského kraje. Je protkán hustou sítí značených turistických stezek. Středem rozsáhlé, ploché a členité hornatiny protéká řeka Svatka, ale území protínají další vodní toky. Převažují původní listnaté lesy, zakrslé doubravy, jedlobučiny a borové lesy. Jedním z působivých rysů této krajiny jsou i sady a zahrady patřící k zdejším vesnicím i samotám. V údolí řeky Svatky zůstalo zachováno několik hradních zřícenin a na území parku se nachází i národní přírodní památka Švařec.

Přírodní park Třebíčsko

Přírodní park je zřízen na území severovýchodně od Třebíče na ploše téměř 10 tisíc hektarů. Zahrnuje část třebíčského žulosoxyditového masivu s typickými balvany a skalkami vystupujícími na povrch a jakoby rozházenými po krajině. Zdejší krajinný reliéf poskytuje pohledy na mírně, ale pestře zvlněnou krajину, balvanitě ostrůvky a lesky s křovinami, rybníky, borovicové remízky a meze. Jedna z největších balvanitých kup je u Pocoucovy a je chráněna jako přírodní památka s názvem „Svenitonové skály“. Někde jsou shluhy balvanů doplněny nádhernými solitérními památnými stromy. Další ozdobou oblasti jsou i dvě přírodní památky, známé nejsevernějším výskytem koniklece velkokvětého - Ptáčovský kopeček a Kobylínek u obce Trnava.

Svratecká pahorkatina

Přírodní park Třebíčsko

Naučná stezka Bažantnice
Třikilometrová naučná stezka začíná na kraji lesa, vlev dálce z Třebíče d. Račer víc, po kraji alejí státem chráněných lip d. lesní k mplexu D. Iní Bažantnice. Na devíti zastávkách je možné seznámit se s historií a chráněnou faunou na Třebíčsku, dále je věnována b. tanice a z. I. g. bláta. Stezka je kromě panelů d. plněna i menšími tabulkami, které popisují lesní dreviny nebo jiné zajímavosti, například lapač na kůru vce, mraveniště nebo budku pro netopýry.

1. Historie území – v minulosti se zde rozkládaly husté buky ve pralesy. Právě sídlo vánky krajiny lidé lesy klučili a zdářili. Od té doby jsou dvě zeny i názvy bývalé Kláučky a Žďár.

2. Les v krajině – plachá lesa na území ČR se neustále zvyšují.

3. Les v krajině – dnes se již celé lesy nekáclí tak, že vzniká paseka zalesní vaná sazenicemi z lesních školek. Mateřský les se postupně přeměňuje na kácením jednotlivých stromů.

4. Lesní porost – zastavka informuje o lesních vegetačních stupních, kterých je devět a nazývají se podle nejčastějšího výskytujícího druhu dřeviny. Naučná stezka se nachází ve čtvrtém – buku větší vegetačním stupni.

5. Rostliny v lese – v lese uvidíte i buky vici vejmí v kultu a cestu k sedmadvaceti zastávce zase na hřebeni strámy d. uhlásky tisů listí. Obě dřeviny zde nejsou v půvabu, p. chází ze Severní Ameriky.

6. Zvěř a ostatní živočichové v lese – podle typických hlasů můžete poznat hubu hrávňáčku, v přístejném lese zahledět smrduté buku, buku becnečku nebo zaječíku. Iní padající šupinky sisek pr. zrazují úkryt veverky.

7. Voda v lese – budování vodních nádrží přesplívání lesu v letních měsících. U nádrže, kde se stojí, je možné vidět vodního ptáka v ulici, který si vyhledává na březích dří uhláku d. aby s vchodem do vody d. u. d. u.

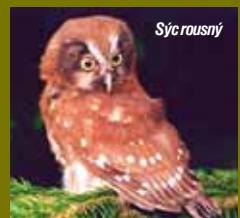
8. Ochrana lesa – nejnebezpečnější škůdci lesa jsou líska výběrky, bekyně mniška nebo klička v houbě výběrky. Na pak mezi nejenom p. m. činky lesníků v chráněném lesu před škůdci patří sýkry, brhlík lesní a datlí včetně ptáků.

9. Les a člověk – dle čítače se v Waldsteinu větší altánu!

10. Rozloučení – na poslední zastávce si můžete věřit světlo, že znáte světlo, kterým jste se seznámili v průběhu cesty.

Stanice ochrany fauny Pavlov

Vysočina
kouzlo přírody

Stanice ochrany fauny se nachází nedaleko Ledeče nad Sázavou. Vznikala od roku 1988 zejména jako specializované pracoviště na záchranu vydry říční. Během dalších let se její aktivity rozšířovaly a dnes se stanice zabývá také ochranou a chovem ohrožených druhů dravců a sov, přičemž o hendlíkovovaná zvířata je organizátorem ekologických a vzdělávacích aktivit, provádí terénní zoologická šetření a účastní se rady záchranných programů. Při návštěvě lze zhlednout kromě vydry také orla křílkatého a mořského, raroha velkého, sokola stěhovavého, puštíka bělavého, sovici sněžnou, poštulkou obecnou, sovu pálenou, výra, čápa a součástí prohlídky je také ukázká letu a výcviku dravců.

Pavlov 54, 584 01 Ledeč nad Sázavou, e-mail: pavlov@hb.czcom.cz,
tel.: 569 721 293, 605 727 704

Chaloupky je místní označení pro nevelkou osadu Nová Brtnice ležící na půli cesty mezi Třebíčí a Jihlavou. Nedaleko obce postavil počátkem 19. století brtnický hrabě Collalto lesovnu pro správce svých okolních lesů. V lesovně Chaloupky od roku 1991 působí stejnojmenné středisko ekologické výchovy.

Chaloupky přiblížují dětem přírodu, její krásy a zákonitosti. Během pobytu v přírodě zažijí „výzkumnou“ činnost při pozorování rostlin a živočichů, krmení hospodářských zvířat v dětské farmě, vaření čaje z léčivých bylin a spoustu dalších „doteků“ přírody a života na venkově. Tím Chaloupky usilují o posílení lidového vztahu k přírodě nejen u dětí.

Programy pro každého:

- Přírodovědné edukzce – ornitologické, botanické, geologické, houbařské a jiné.
- Rukodělné činnosti – semináře zaměřené na přírodní materiály a staré techniky (sítování, drátování, pletení z proutí, orobince, slámy, vyfuzování, zpracování vlány)

Chaloupky - středisko pro vzdělávání a výchovu
v přírodě, o.p.s.

Středisko Chaloupky, Kněžice 109, 675 21 Okříšky

tel.: 568 870 434, 567 216 881

e-mail: info@chaloupky.cz

www.chaloupky.cz

Hornická naučná stezka v Jihlavě

Naučná stezka Žákova hora - Tisůvka

Okrúžní trasa Tisůvka - Žákova hora pr cházející centrálnim hřebenem Ždárských vrchů má vých zimst v bci Cikháj. Seznámuje návštěvníky s místy partyzánského dbe je v letech II. svět. vé valky, pír dnimi zajímav stmi, histrickým výjem krajiny a d k nce um žni návštěvníkům pr věřit sv u zdatn st. Délka trasy je přibližně 10 km, na cestě má 12 zastavení a návštěvník si může zv lit zedv u kruhů, přičemž d ba bchúzky jedn tlučích kruhů představuje asi dvě h dny.

Okrh Tisůvka

1. Partyzánské hnuti na Ceskomoravské vrchovině - v k li trasy js u d sud úkryty partyzánů.
2. Lesy a lesní hospodářství - následky lesní kalamity v roce 1930 p máhal zprac vávat údajně i p t mek Ník ty Šuhaj. 3. Testovací úsek naučné stezky - na 700 m st upání d sáhneme prevýšení 92 m.
4. Tisůvka (Certív kámen) - chráněný přír dní výtv r je typick u ukázku u vrch I vé skály, která vznikla při ústupu k kontinentáln led vce.
5. Ptáci jehličnatých lesů - nej četnějšími druhými ptactva js u pérkava becná, syk ra parukářka, linduška lesní neb datel černý.
6. Jelenírská oblast Ždárské vrchy - v bd brížeje se slyšet tr ubení jelenů na velké vzdálen sti.

V roce 1998 byla v lokalitě Jihlava-Lesnov zřízena Hornická naučná stezka. Mapuje zejména dochované zbytky jihlavské stříbrné slávy, kterých se jen v katastru města nalézá několik stovek. Naučná stezka má za cíl seznámit zájemce s historií dolování stříbra v okolí Jihlavy a zároveň i s přírodou, která Jihlavu obklopuje. Začátek trasy je stanice městského autobusu č. 5 Lesnov, její konec je u zastávky MHD ve Zborné. Čtyři stanoviště šestkilometrové trasy jsou tematicky zaměřena na ukázky pozůstatků hornické činnosti a další čtyři jsou věnovány historii rozhlédny na vrchu Rudném a přírodním zajímavostem. Lehká náročnost trasy je vhodná jak pro pěš, tak pro cyklisty.

2. Střecha Evropy - rozvodí moří - jde o „hlavní evropské rozvodí“, také definované jako evropská linie, přes kterou neteče žádná voda - část zde pramení toků směřuje k Severnímu moři, druhá část k Černému moři. I když tato „střecha Evropy“ není příliš vysoká (540 m), vyvádí zde v prameništích krystalově čistá voda.

3. Šachta sv. Jiří (též sv. Trojice)

Zdrojový historie

4. Náhon k vodotěžnému stroji - k vodotěžnému stroji, jež byl nad šachtou sv. Jiří instalován, byla přiváděna voda z kilometrové vzdálenosti pomocí vodního náhonu.

5. Obvaly u stoly sv. Jiří - v okolí šachty se nachází ještě 25 větších hromad vykopaného materiálu - tzv. obvalů. Svedlo to o sledování rudní žily v délce až 400 metrů. Původně byla většina průzkumných i těžebních šachet vydělena srubovým způsobem.

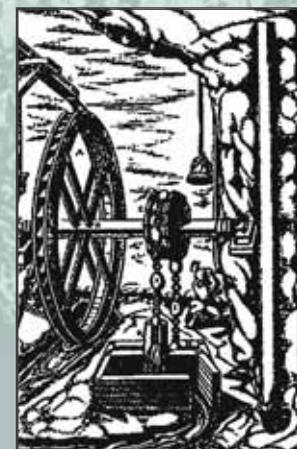
6. Vrch Rudný (Sacberk - 613,3 m) - na vrchu Rudný se nacházela rozhledna ve tvare osmiúhelníku o výšce 27 m. Vefejnosti byla zpřístupněna 1. září 1907. Na dodnes zachovaném základu bylo pět dřevěných pater a ochoz s nádherným panoramatickým výhledem. Rozhledna byla v provozu celých 37 let, koncem II. světové války však vystřela a obnovena již nebyla.

7. Vrch Rudný (geologické zastavení) - vrch Rudný je budován velmi silně přeměněnou horninou, tzv. migmatitem. Je to hornina světlé, namodralé barvy a je tvořena převážně křemenem, vzácně se objevuje i granát.

8. Náhon u starého bářského rybníka - hornický náhon, jehož vodním proudem byl poháněn vodotěžný stroj na šachtě sv. Jiří, byl napájen ze starého bářského rybníka, po němž se zachovala hráz na levé straně silnice při vjezdu do Zborné u Jihlavy.

9. Na tomto stanovišti končí první část naučné stezky. Další trasa v délce 7,7 kilometrů má ještě dvě stanoviště a je ukončena u rybníka Borovinka. Tl kteři již dále nepřijdou, mohou využít autobusového spojení z obce Zborná do Jihlavy.

www.regionalist.cz/stribro/index.htm#mapa

Stezka Vítězslava Nováka

Vlastivědná a přírodnovědná naučná stezka Vítězslava Nováka byla otevřena na trase zámek Kamenice nad Lipou - Hamry - Rudolfova pila - Modřínová alej - Myslivna Johanka. Je vhodná pro pěš a pro cyklisty a můžete ji projít za jednu až dvě hodiny.

1. Zámek - vznikl na místě gotického hradu ze 13. století, památná lípa v zámecké zahradě byla vsazena v roce 1248, v polovině 19. století její vrchol srazil blesk a později byl okolo ní postaven pavilón se zábradlím. Před zámkem byla u přiležitosti oslav 125. výročí narození hudebního skladatele V. Nováka odhalena jeho busta.

2. Zámecký rybník - na jeho březích roste dálší bahenní, v širším okolí je prokázán výskyt chráněných rostlin: prstnatce májového, bledule jarní, dlipatky horské nebo vachty trojlísté.

3. Hamry - lesopark je nazvaný podle železodílen Hamry, založených v roce 1799. Parkové osazení bylo provedeno v roce 1850, po omezení tamní výroby.

4. Rudolfova pila - provoz parní pily byl zahájen v roce 1874, v roce 1945 byla znárodněna, dnes nese jméno Johanka.

5. Pecovský rybník - název rybníka je odvozen opravdu od peci.

6. Dvouhrázny rybník - na tomto místě kdysi stával dvouhrázny mlýn.

7. Modřínová alej - alej se 118 stálejšími stromy byla vysázena roku 1835.

8. Myslivna Johanka - rodství hudebního skladatele V. Nováka. U myslivny je školkařské středisko Johanka, které pěstuje jehličnaté, listnaté a okrasné stromky.

Prstnatec májový

aučná stezka Březina

Naučná stezka Březina v okolí města Humpolce vznikla na konci 80 let. Úvodní panel se nachází v nové části lesoparku u ZŠ Podhrad, kam vede turistická značka z horního náměstí. Stezka je připravena jako okružní o celkové délce 9 km a nachází se na ní 16 zastá-

ven. Střední náročnost je vhodná pro pěší turisty a zabere cca 3 – 4 hodiny času. Lze se na ní též napojit při cestě po modré turistické značce z Lipnice nad Sázavou a při cestě z obce Rozkoš na hrad Orlík.

1a. Úvodní panel - jméno stezky je odvozeno od prvního ředitele Zemědělské školy v Humpolci, Otakara Březiny, který významně přispěl k historickému a přírodovědnému poznání této oblasti.

1b. Lesopark - lesopark na okraji Humpolce je rekreačním centrem obyvatel města a zajímavým územím z krajinného pohledu.

2. Stoleté stromy u rybníka Dvorák - mezi nejstarší zelené památníky minulosti města Humpolce patří stromořadí 150 – 200 let starých dubů na hrázi rybníka Dvorák.

3. Živcové lomy - Humpolecko je po geologické stránce zajímavým územím s výskytem mnoha nerostů. Jedním z nich je i živec, který zde byl těžen v několika malých lomech převážně pro keramický průmysl.

4. Štůly pod Orlíkem - pozůstatky středověkého dolování zlata v podobě otevřených vodorovných štol o hloubce 5 - 7 m jsou nejzajímavější památkou středověkého hornictví v okolí.

5. Středověké hornictví - vše k čemu sloužil středověký havířům při hledání a dolování vzácných rud mlátek, želízko, hašpl, točidlo nebo stoupa?

6. Březinka – rýžoviště zlata - pravděpodobně již v době slovanského osídlení bylo na této lokalitě rýžováno zlato z náplavů vodních toků.

7. Andalusit u Čejova - typickým vzácným nerostenem humpoleckých pegmatitových žil je andalusit.

8. Rostliny v lese - základem každého lesa jsou stromy, ale co by byl les bez keřů a dalších rostlin?

9. Voda je život - každá kapka vody z lesní studánky putuje potokem, říčkou, řekou do moře, aby se znova vrátila v podobě deště.

10. Živočichové v lese - půjdete-li potichu a budete-li

se pozorně dívat, můžete na trase stezky zahlédnout mnoho zajímavých obyvatel přírody Vysočiny.

11. Studna v podhradí Orlíka - zrekonstruovaná kruhová studna je památkou na zaniklé podhradí hradu Orlíka.

12. Hrad Orlík - počátky vzniku hradu spadají do konce 14. století. I dnes jeho zřícenina tvoří významnou dominantu okolí a v posledních letech i významné kulturní centrum.

13. Kamenné moře - kameny a skály patří k dávným svědkům minulosti planety země a všem, kdo v nich dokážou číst umělý vyprávět. Kamenné moře je svědectvím mrazového zvětrávání ve čtvrtohorách.

14. Ochrana přírody - každý z nás může pomoci v ochraně přírody, aby nadále zůstala krásnou.

15. Čertova a Andělka - každé místo má své pověsti a tajemné příběhy. Skály Čertova a Andělka připomínají pověst o věčném boji anděla a čerta. Z hradu Orlíka vedou prý tajné chodby a důlní díla hladí je permoníci.

16. Židovský hřbitov - jednou z mála památek na židovskou obec v Humpolci je židovský hřbitov, který byl založen již v roce 1716 a zachoval se do dnešních dnů. Pochování jsou zde například příbuzní světově proslulého hudebníka Gustava Mahlera. Poslední pohreb se zde konal v roce 1942.

Okruh Žákova hora

1. Vodní poměry Žďářských vrchů - řeka Svatka dv. dnuje část Žďářských vrchů na vých. d. Sázava dvádív dy na západ.

2. Geodetický bod Žákova hora - sl. uží v vědeckém účelu při stanovení přesného tvaru Země a průzkumu po hybu zemské kůry.

3. Milíř - železářství a sklařství bylo závislé na místních zdrojích sur. vin. Dřevěná p. lena se na vybraných místech skládala d. milířů.

4. Pohled do pralesa Žákova hora - náz. má ukázka pralesa je vidět d. tět zastávky, vstup d. něj je však zakázán.

5. Sražená voda - v lesnatých p. stech vznikla v svazích četná prameniště různých typů.

6. Obec Cikháj - způs. bužíva si můžeme udělat brázení p. dle údajů z r. k. 1850, které js. u zde uvedeny.

Seznam zajímavých naučných stezek najdete na adrese:

www.stezka.cz

Rosička

Velmi zajímavá rozhledna Rosička byla postavena v rámci výstavby telekomunikačního stožáru pro Český Mobil blízko obce Sázava u Žďáru nad Sázavou na vrcholu kopce Rosička (645 m.) Kdysi zde stával maják, který byl kvůli silné korozii za války zlikvidován. Poté zde dočasně turistům sloužila rozhledna dřevěná. Dnešní přístupná věž je vysoká 42 m, přičemž vyhlídkový ochoz se nachází ve výšce 24 metrů. Stožár by měl odolat větru o sile 200 km/hod. Okolo rozhledny vede dálková cyklistická trasa a cesta k rozhledně je značena i pro pěší turisty. Provozovatelem rozhledny je obec Sázava. Otevřeno je non stop, vstupné se na rozhledně nevybírá. Na Rosičském kopci se ještě za starých časů dřevěné rozhledny pořádaly výlety a taneční zábavy. Dokonce tam vznikla i jedna lidová písnička: „Na Rosičském kopci chcíplá kobyla, Nižkováci pojde bude hostina. A Nižkováci přišli a kobylu snědli i skostma.“

tel.: 566 666 213

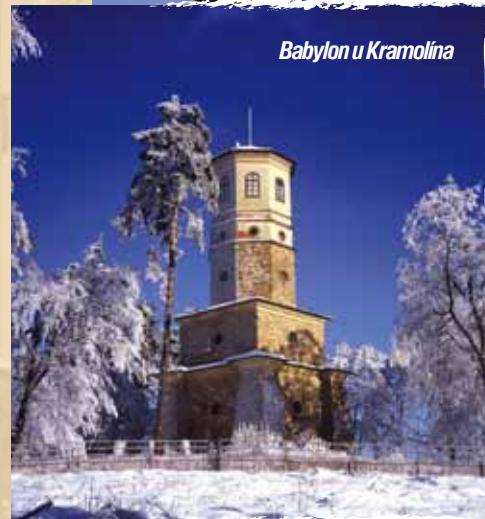
e-mail: starosta@sazava-obec.cz

www.sazava-obec.cz

Rosička

Babylon u Kramolína

Babylon u Kramolína

Rozhledna Babylon stojí na Zeleném kopci u Kramolína poblíž Dalešické přehrady v nadmořské výšce 491 m a je druhou nejstarší rozhlednou v České republice. Postavit ji nechal hrabě Haugwitz pro vyměřovací účely při základním tzv. stabilním katastru v roce 1831. Mohutná kamenná rozhledna měřila 40 m, dnes je považována za významnou technickou památku. Váže se k ní nedoložené tvrzení, že byla původně o jedno dřevěné patro vyšší, a že byla snížena v období pruskorakouské války v roce 1866. Na vrchol vede 105 původních dubových schodů. Nápis nad vchodem v překladu zní: „Pomoci zeměměřictví moravského postavil Jindřich hrabě Haugwitz r. 1831.“ Při dobré viditelnosti můžete zahlednout dokonce Alpy nebo Bílé Karpaty. Otevřeno bývá v neděli odpoledne, v jiné dny po domluvě.

tel.: 568 645 206

e-mail: obec.kramolin@quick.cz

Oslednice

Na vršku Oslednice na okraji Telče stávala kdysi rozhledna. Byla dřevěná a měřila 16 metrů. Hlavním iniciátorem její výstavby v roce 1898 byl profesor telčské reálky Alois Kulhánek. V roce 1999 postavila na stejném místě firma RadioMobil základovou stanici pro přenos signálů mobilních telefonů. Podmínkou města Telče, které je vlastníkem pozemku bylo, aby stavba byla řešena jako výrazně přístupná rozhledna. Součástí ocelové konstrukce je tak totálně schodiště se 175 schody a s vyhlídkovým ochozem ve výšce 31,2 m. Rozhledna byla otevřena 25. března 2000, její provoz zajišťuje KČT v Telči. Z náměstí Zachariáše z Hradce lze jít po žluté turistické značce ulicemi Na Parkánu, Masarykovou, Slavíčkovou, pod železniční viaduktem a dále lesem k rozhledně.

KČT, tel.: 567 213 325,

příp. Informační středisko MěÚ, tel.: 567 243 145

Oslednice

Pípalka

Rozhledna Pípalka byla dokončena v roce 1993 jako společný majetek KČT Pelhřimov a Armády ČR. Stojí na nejvyšším vrcholu Pelhřimovského Křemešníku, v nadmořské výšce 765 m. Vede na ni 205 schodů, konstrukce dosahuje 52 metrů a hlavní plošina je vybudována ve výšce 40 metrů. Vede sem mnoho pěších i cyklistických značených cest. Na rozhledně je umístěn silný dalekohled. Za příznivého počasí lze zahlédnout hrad Lipnici a Roštejn, vrcholy Čeřínku, Špičáku a Javořice, Ždárské vrchy a dokonce Krkonoše nebo Šumavu. Orientaci v okolní krajině usnadňují popisy vrcholů na podlaze vyhlídkové plošiny. V letních měsících je rozhledna otevřena každý den, od dubna do června a od září do října o výkendech, mimo tyto hodiny po předchozí domluvě.

tel.: 565 394 112, 605 499 941

e-mail: ic@mestopelehrimov.cz

Pípalka

Horní les u Rovečného

Kopec Horní les (774,3 m) severozápadně od Rovečného a jižně od Nyklovic je nejvýznamnějším bodem přírodního parku Svratecká hornatina. Historie rozhleden na tomto kopci je téměř dvousetletá. Současnou věž vybudovala firma Eurotel Praha v roce 2001, měří 59 metrů, je vzdálena 70 m od vrcholu, její pata je 9 m pod jeho úrovní. Vystoupíme-li po kruhovém schodišti na ochoz, ocitneme se 38 metrů nad zemí a ve výšce 803 metrů nad mořem. Od této výšky je možné spatřit kromě okolních obcí i zříceninu hradu Zubštejna, část Bystřice nad Pernštejnem a hladinu přehrady Vír. Mezi vzdálenější místa viditelná z ochozu patří letiště v Poličce, TV vysílač Kojál, rozhledna u Veselice v Moravském krasu, údolí Svatého Kříže, Harusův kopec u Nového Města na Moravě, Buchtův kopec, Dařkovice nebo masív Devítí skal. Za ideálních podmínek je možné spatřit dokonce páru z Jaderné elektrárny v Dukovanech, ale i Jeseníky a nejvyšší horu Moravy - Praděd a jako vzácnou lahůdku Krkonoše. Rozhledna je otevřena od poloviny dubna do poloviny října 24 hodin denně bez vstupného. Lze k ní dojít po modré turistické značce vedoucí z Víru do Svojanova a po červené z Olešnice na Moravě. Motorizovaným návštěvníkům poslouží parkoviště v Rovečném a pokračovat k vrcholu pěšky mohou polní cestou.

tel.: 566 574 130

e-mail: ourovecne@wo.cz

Horní les

Karasín

Rozhledna s restaurací je novou přirozenou dominantou okolí Bystřice nad Pernštejnem. Slavnostně byla otevřena v červenci 2002 jako jedna z mála pouze pro potřeby turistů. Její stavbu byla zahájena výstavba sportovně rehabilitačního areálu v obci Karasín, jehož součástí by měl v budoucnu být také lyžařský vlek, golfové hřiště a koupaliště. Je postavena v nadmořské výšce 704 m a je řešena jako jednopodlažní cihlový objekt s čtvercovou věží výšky 30 metrů. Celý objekt je navržen jako bezbariérový, takže umožní vstup i tělesně postiženým návštěvníkům. U tohoto zařízení se předpokládá celoroční provoz. K rozhledně směřují turistické stezky, ale dá se sem dojet i autem. Vstupné na rozhlednu je symbolická 1 Kč, otevřeno je každý den.

tel.: 566 550 156, fax: 566 550 156,

e-mail: karasin@karasin.cz

www.karasin.cz

Fotografie: Ing. František Bárta, Ing. Milan Slavínger, PhDr. Jan Sucharda, Ing. Jan Šumpich,
Ing. Renata Běhanová, František Pleva, Aleš Toman, Stanice chrany fauny Pavlov,
Centrum ekologické výchovy Chaloupky, archivy měst a obcí

Grafika, předtisková příprava, tisk: 20-20 Visi n Graphics

Vydáno: průsinec 2002

Vydal: Kraj Vysočina

Žižkova 57, 58733 Jihlava

tel: 564 602 111

e-mail: e-p datelna@kr-vysocina.cz

CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ V KRAJI VYSOČINA

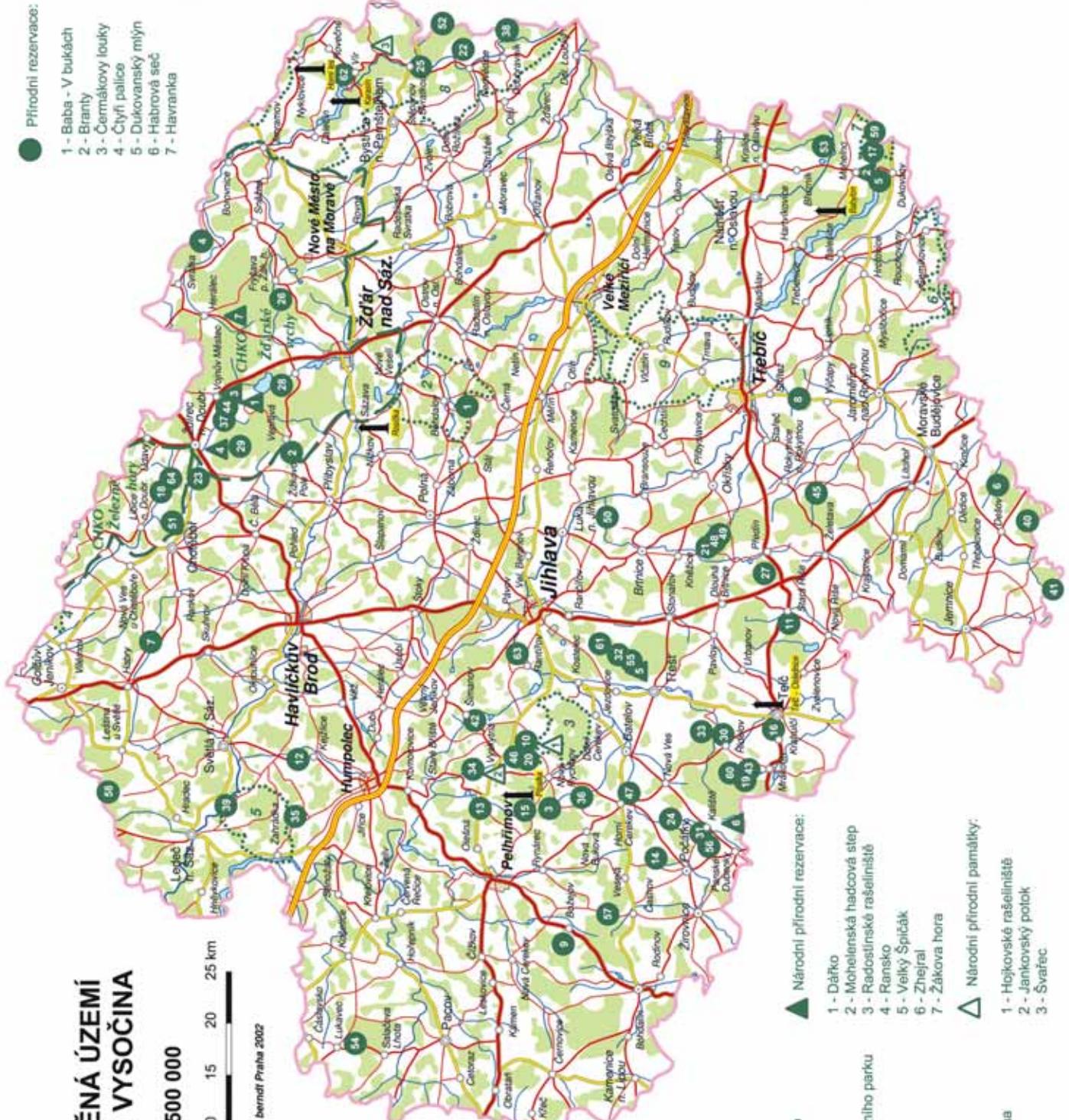
1 : 500 000

0 5 10 15 20 25 km

© Freytag & Berndt Praha 2002

Přírodní rezervace:

- 1 - Baba - V bukách
- 2 - Branty
- 3 - Čermákovy louky
- 4 - Čtyř palice
- 5 - Dukovanský mlýn
- 6 - Habrová seč
- 7 - Havranka
- 8 - Hoštanka
- 9 - Hrachovíště
- 10 - Chvojnov
- 11 - Jechovec
- 12 - Kamenná trouba
- 13 - Kládinský potok
- 14 - Kníl
- 15 - Křemešník
- 16 - Luh u Telče
- 17 - Mohelnická
- 18 - Mokřadlo
- 19 - Mrhatina
- 20 - Na Oklice
- 21 - Na podlesích
- 22 - Nad horou
- 23 - Niva Doubravy
- 24 - Nový rybník
- 25 - Ochozka
- 26 - Olšina u Suleného
- 27 - Opatovské zákolpy
- 28 - Pod Kamenným vrchem
- 29 - Ranská jezírka
- 30 - Rašelinisté Bažantá
- 31 - Rašelinisté Kalistá
- 32 - Rašelinisté Loučky
- 33 - Roslynská obora
- 34 - Rybník Březina
- 35 - Rybník Pářez
- 36 - Rybník Starý
- 37 - Řeka
- 38 - Sokolí skála
- 39 - Strovníla
- 40 - Suchá hora
- 41 - Suché skály
- 42 - Šimánovské rašelinisté
- 43 - Štamberk a Kamenné more
- 44 - Štrí důl
- 45 - U Hájenky
- 46 - U Milčovska
- 47 - U potoku
- 48 - U římské studánky
- 49 - U Trojáku
- 50 - Údolí Brtnice
- 51 - Údolí Doubrovky
- 52 - Údolí Chlebského potoka
- 53 - Údolí Ostavý a Chvojnice
- 54 - Údolí potoka u Dolské myslivny
- 55 - V Kluci
- 56 - V Líscevých
- 57 - V Mezence
- 58 - Velká a Malá olšina
- 59 - Velká skála
- 60 - Velký paterzíny rybník
- 61 - Vilamecké rašelinisté
- 62 - Vlnská skalka
- 63 - Zalečí skok
- 64 - Zlatá louka

1 | Rozhledna

— hranice CHKO
— hranice východ
— hranice písečného hornatiny

Národní přírodní rezervace:

- ▲ 1 - Dářko
- ▲ 2 - Mohelnická hadcová step
- ▲ 3 - Radostínské rašelinisté
- ▲ 4 - Ransko
- ▲ 5 - Velký Špičák
- ▲ 6 - Zhejral
- ▲ 7 - Záková hora

Národní přírodní památky:

- △ 1 - Hojkovský potok
- △ 2 - Janovský potok
- △ 3 - Švařec

Vysocina

kouzlo přírody

Kraj Vysocina